

Vol. 10. } చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 7-వ తేది శుక్రవారము } No. 134
సంపుటము ౧౦ } ది. ౧౦ వ తేది నా మధ్య పత్రిక, శ్రావణమాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨. } సంచిక ౧౩౪

అచ్చు కాంజన ముడిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

యితర వివరములకు దేవస్థానము అనునానా,
సింహాచలము అని నాసిక అనునది ప్రధానము.

మ.రా. శ్రీ వేంకట పార్వతీశ్వర కృపా మానమునకు నూటరూపాయలు పుచ్చుకొనుచు, ముఖ్యముగ యాగ్రీమంతులకా
రము చెందుమానములకిక నవలగ్రమముగ వ్రాసి యాచనమున నాకవులను వాగిగ్రంథాలయము నిడుటనందీ తొలగించడ
మొనరి. ఇంక వారికి మాత్ర శక్తి నలంబంధములును లేవు.

మంజువాణి ప్రెస్ - ఏలూరు

ఒక ముద్రకు ముందరు కావలెను. జీతము మున్నగు నవి ఎంత కావలెనో తెలియవలయును దరఖాస్తులు ప్రాయశఃకోరెదను.

భౌవి పత్రిక

ఉచితము

ప్రకటనలన్నియును అర్హముగాని మిత్ర రాజ్యపు కష్టములను 4 మాసములవరకు వారాంతముగా మార్పమునకును ముఖ్యముగాని అర్హములైన 1 వారములో ముద్రమును. మిత్ర మాకు భర్తవకు 14 అక్షరముల ముద్రములకు ముద్రమును జన్మనక్షత్రముగాని జన్మనక్షత్రము లేనిచో ముద్రమును (9) అక్షరములు (వాని వి. వి. వరకు) అర్హములైన పంపవలయును. వి. వి. సోమనాథశర్మ, మహారాజాజీత, విశాఖపట్నం.

మహామదీయ ఉపాధ్యాయుడు

కావలెను

మునిసిపల్ హైస్కూలుకు ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. పరీక్ష నిర్వహించునట్లు మహామదీయ ఉపాధ్యాయుడు కావలెను. యోగ్యత, కాలపరిమితి, మొదలగునవి తెలుపుచు తదిగున ప్రేరణలు చేసినవారికి 15-9-28 తేదీలోగా చేరులు దరఖాస్తును పంపుకోవలెను.

(సం). డి. ఎస్. రామచంద్రారావు,
చేర్మన్ ఎమ్. సి. బెజవాడ.
మునిసిపల్ ఆఫీసు బెజవాడ 30-8-28.

మహా భృగుసంహిత

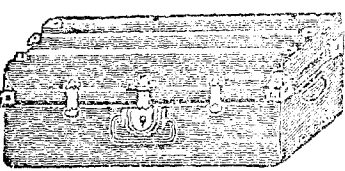
ఇది యొక గొప్పవాద్యగ్రంథము. మహాభూతచేత్రాదులు జరి. దీనివలన ప్రతిమానవుని యొక్క జాతికమును అనుసరించుచు చక్రములలోనుండి ప్రాయశ్చిత్తుని. జన్మకాలమును, లాభము, జననకాల భవిష్యత్తు జాతికములను ముద్రపరిచి యెడల, కాలపరిమితి వి. వి. గా పంపించెదను. స్థానములు తెలుగు అర్థంతో సహా ప్రాయశ్చిత్తులు రు. 2-0-0 అగును అర్థం అవసరము లేని వారికి 2-0-0 మాత్రమే. 8512

ఆకెళ్ల వేంకటేశ్వరస్వామి, 'దైవజ్ఞుడు'

గోపాలపురం కొత్తపేటపొస్టు, గోదావరిజిల్లా.

మేలైన లక్ష్మీ స్టీలు ట్రంకులు

మేలు స్టీలు చేత్రయారు చేయబడిన శ్రేష్ఠతరమైన ట్రంకులు, బ్రీపునములు అటాచ్ కేసులు, చేతిపెట్టెలు, ఆఫీసు

పెట్టెలు, సగ
దురాచారము
పెట్టెలు, మొ
దలగునవి
కయాదచేసి,

టోపాగా వర్తకులకు అతివ్యాప్తమైన భరత కారము నిక
యించుచున్నాము. స్టీలుస్టీలు, బీగములు, చేతిపిగులు
మొదలగునవి మేలు చేయగా సీమనుండి తెప్పించుట
చేతనే సరసముగా విక్రయించుటకు వీలుగలదు.

K. Ramaswamy Naidu
Lakshmi Steel Trunk Manufacturer
Wholesale Merchant
No 30 Iyyappa Chetty Street
Mannedi Madras.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాం
బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రములు పుచ్చుకొని
అనందముగా నుండుటయేగాక, అతిర్థము, వాయువు, జలుబు
జ్వరము, స్వప్నాశయము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, క్షే
మజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లదోషములు, మొదలగు
అనేకవిధములకు వ్యాధుల కిది ప్రచారములమునలె పనిచేయును.
వలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-8
200 మాత్రలసీసా 1-కి రు. 0-4-0; డబ్బో సీసాలు రు. 2-0-0
వి. వి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు. 0-6-0.
వి. వి. అందుకో. ఆయుర్వేదము, మొదటి. కెల్లా

నాగవూరు సత్యాగ్రహ విజయము

విమర్శకుల ఆక్షేపణలకు గట్టి ప్రత్యుత్తరము

జాతీయసత్యాగ్రహమునకు అభివందనము లభించినది.
శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలుగారి మహావన్యాసము

సత్యాగ్రహాల విమర్శలు

వరకుపత్రిక మన శ్రీకృష్ణజ్యోతి పర్యవేక్షణ ఉద
యముననే శ్రీయుత పటేలు జయనామము బహు, బాహు
సాహెబు దేశములు. మహాత్మా భగవాన్మహర్షి మున్నగు
జాతీయతల తక్కిన సత్యాగ్రహాల (చెరసాలలో నవిధేయ
తను చూపినవారిని ఏమగుని తప్పు తక్కిన వారిని)
నందరిని న ద తిరి. శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలుగారు
మున్నగువారు చెరసాలకే తగిన అవకాశము మాపర్చుటకు
బంగళా గుమ్మములను జయధ్వజము చెలగుచుండ వారికి
స్వాగత మొసగిరి. వారి నందరిని తిలకు విద్యాలయమందిరము
నకు గొనిపోయిరి. అచట వారికి నిత్యానందజీగారు (గుజరాతీ
ప్రముఖుడు) ఉపాసారాధిభ్యము నొసగెను. చెరసాలనుండి వచ్చిన
గుజరాతు సత్యాగ్రహాల కచటనే బసయను భోజనమును
ఏర్పాటుచేయబడెను. తక్కినవారి కందరిని వేరొకచోట కాం
గ్రెసు సంఘము వారి వత్తుమున కోకా భ్యక్షుడు
నేటు పూసమచందూగారు బసలు భోజనము ఏర్పాటుచేసిరి.
అనాడు సాయంత్రముల వందీర శిఖరములు చతుర్వేదిగారి
అభ్యుత్థరమైన బహిరంగనభ జరిగినది.

వల్లభాయి పటేలుగారి కడపటి ప్రకటనము

నాగవూరు సత్యాగ్రహ విజయమును గూర్చి కడపటి
ప్రకటనమును శ్రీయుత వల్లభాయిగారు రాసినట్లు చదివిరి.

"ఆ. పు. నెల 18 వ తేదీన జరిగిన కడపటి జాతీయసత్యా
గ్రహము ఉద్యోగముతో సత్యాగ్రహమునకు అభివందనము కలిగి

దుట మున్నగు దురుద్దేశములతో సత్యాగ్రహమును మేము
సాగించి యుండలేదు. జాతీయ సత్యా
గ్రహమును నిలుపుటకునే సత్యాగ్రహాల భరతభండమును గూడ
పోలీసువారి ఉత్తరువులను మినహా పాశ్చాత్యులకు ప్రత్యే
కాతికము స్థానముల నేర్పరుపకుండ చేయుటకును మాత్రమే
యీ సత్యాగ్రహము జరుపబడెను. మూడున్నర నెలలు విరామ
ము లేకుండ సత్యాగ్రహము జరిగిన ఏడున్నర అగష్టు నెల 18
వ తేదీ మధ్యాహ్నము 100 మంది కలంటియు నిర్విరోధముగ
నిరోధకమున తిక్రమించి నిలిచియుండు చాల
మారము వరకును ఉద్యోగము సాగించిరి. అనాడు మామూలు
గానుండు వారికంటె చాల హెచ్చుమంది పోలీసు వారు దారి
పొతుగునను కాళియుండి తమవశులము నధికముగ ప్రదర్శిం
చిరేగాని సత్యాగ్రహాధిభ్యక్షుల కొంచుముగూడ నిరోధింప జాల
కపోయిరి గాననే సత్యాగ్రహమునకు విజయము కలిగినదని నేను
బహిరంగముగా ప్రకటించితిని.

ఆక్షేపణలకు ప్రత్యుత్తరము

లేనిపోనికల్పము చేయువారికిని యితరుల జాతీయము
టరత్తు చేసినవారినిజూచిని నేనుసమాధాన మిచ్చుటలేదు. చెరసా
లలోనుండి శ్రీ గానవచ్చినమిత్రము పోలీసునూతనములకు మరల
ఉత్తరువు చేసిన పిమ్మట గూడ నింతటి ప్రము
ఖము యంతరాయముగను విజయ మెటుల కలిగినదో తెలియ
గోచరమైనది సంతోషమువారల ముగియవలెనను నేను తెలిపె
దను. కాననగభవారు చేసిన తిర్మాకములై దొంగతనమువారు చర్య

ధరించి ఆవారిని పోయినచో వారిని ఆరెస్తు చేసి ఆ
పతాకమును ప్రభుత్వమువారు కలిపరుచుకొనుచుండిరి. నాగ
కలెగల ఏకేమునందును జరుగని యిట్టి అన్యాయపద్ధతిని న్యాయ
నిరంధన నుసరింప మనుమనతో వారసునిండుటచే నా ఆశయ
మును బహిరంగముగ ప్రపంచమునకు వెల్లడి చేసితిమి. ఉద్యోగము
అనుకారమునకు న్యాయశాస్త్ర సంబంధమును నిర్వచనమును
గూర్చి అదివరకు తమకు తెలియింపని అభిప్రాయమును మధ్య
రాష్ట్రముల దొంగతనమువారు మార్చుకొనవలసివచ్చింది.

ఉద్యోగుల దుష్కర్మములు

ఇద్దర మనుష్యులు పతాకములను ధరించి వెళ్లినచో నది
ఉద్యోగము అనునది ఉద్యోగులు కడపరకు నాగవూరుననే
అనుసరించిరి. భారతదేశమునందు ప్రాచీనకాలమున జాతీయ
పతాకము లేదు గాన పాతటి జాతీయపతాక విషయమున క్రద్ధ
బూసరాదని ముద్రాకట్టల మేజిస్ట్రేటు బహిరంగముగ ప్రకటన
భోధించుటకునాడ సాహసించెను. ఇతర స్థలముల నుండి మ
ర్యాదలవారు పతాకములను ధరించి నాగవూరు రాగానే
వారు దేశభక్తిమయలయిన తన కారణము తెలుపబడలేదు
నియు వారిని నైపుణ్యముతోనే ఆరెస్తుచేయసాగిరి. ఇ
మార్గములందు విచ్చల విడిగా చదియుట అంగప్రతాకమును
గౌరవ పరుచుట పాపముగా ఎరిగి గాని యిట్లుంది తెలిగిం

యలవచ్చుటలతో ఆక్షేపణలు అసత్యప్రకటనలు మున్నగునవి
బయటపడెను. గవర్నరును మేము సందర్శించుటకు గూర్చిగూడ
లేనిపోనివార్తలు ప్రకటించబడినవి. గవర్నరుతో సంభాషణ మెటు
ల చేసామని నాగవూరును లేదు. ఎరుటివారికి సత్యాగ్రహము కల
దని నాకు సమ్యక్ము కలిగినచో చారు నన్ను సగౌరవముగా
ఆహ్వానము చేసిరా లేదా అనియెను నే నాలోచించెను. కాని
మాకును గవర్నరుకును ఒడంబడిక జరిగె ననుచూర్త కేవలము
అసత్యమని నేను నిర్ణయముగా ప్రకటించుచున్నాను. మేము
దొరతనము వారితో ఒడంబడిక చేసికొన
లేదు. ఏ వరకులకును ఒడ్డుము కాలేదు. ఆ. పు. 18-వ తేదీన
గవర్నరుతో మాటలాడితిమి. అప్పుడు మాభావములను వారి
భావములను కృత్యముగ తెలుపబడెను. మేము ఉద్యోగములను
క్రమ పోలీసునూతనములకు ముందుగా దరఖాస్తు పంపిరిమని
ఒకగొప్ప ప్రభుత్వోద్యోగియే ప్రతీకలకు అసత్యపువార్తల నం
పెను. అది వట్టి కల్ప. నేనెటుల చేయవలెననచో చాలాకాలము
క్రందించి సత్యాగ్రహము నుగిసియుండెను. టర్కీ విజయ
ఉత్సవమునను అనుమతిని బడసియే ఉద్యోగము జరిపిరి నే నె
గురును. మాపేరుమీద అనుమతిని బడసెనను. ఉద్యోగము ప్ర
భుదేవి కాననగభ్యులలో కొందరు నూచించిరి. నే నందులకు
గూడ సంగీరింపలేదు. నేను నోటిమాటగా జిల్లా మేజిస్ట్రేటు
నడిగినను చాటునని నే నెరుగుదును. మామూలుగా ఒట్లనుమధి

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

బరంపూర్ సమావేశము

(విశాఖపట్టణము - స్వకీయవిలేజి)

అస్పృశ్యతానివారణ ధనము

(ప్రస్తుతము రాష్ట్రసంఘమువారి దగ్గర నిలవ వున్న రూ. 9587 ఆ అస్పృశ్యతానివారణధనమును వ్యయముచేయుటను గురించి చర్చప్రారంభమయెను. మొదట రాష్ట్రీయకార్యదర్శి శ్రీయత అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు పంతులుగారు పంచమ నిధినిగూర్చి కొన్ని లెక్కలను చెప్పుచు యిట్లు చెప్పిరి. మొదట అఖిలభారత సంఘమువారు అస్పృశ్యతా నివారణమునకు 15000 రూపాయలు మనరాష్ట్రమునకు ఇచ్చియుండిరి. అందు లో మన రాష్ట్రసంఘమునకు మొదటిదఫాను 8000 ముట్టెను. బందరులో నవంబరు 12 తేదీన డాక్టరు భోగరాజు కట్టా కిరామయ్యగారి యింటిలో జరిగిన రాష్ట్రీయకార్యనిరాధిపాక సంఘసభలో నిట్లు తీర్మానింపబడినది. ఒక్కొక్క జిల్లా సంఘమునకు వెయ్యిరూపాయలకు మించకుండా ఏజిల్లాసంఘ మువారు అస్పృశ్యతా నివారణధనమును పోష చేయుచుండు వారు కూర్చున్న మొత్తమునకు సరియగు మొత్తమును ఈ యెనిమిదివేలనుండి అస్పృశ్యతా నివారణార్థము జిల్లా సంఘములకు రాష్ట్రసంఘమువారి సహాయము క్రింద ఇచ్చుటలే నని తీర్మానింపబడినది. అప్పుడు ఈ ధనము వెచ్చించుటను గురించి అస్పృశ్యతా నివారణార్థము కొన్ని నిబంధనలు గూడ చేసియుండిరి. ఆ ధనమును వ్యయముచేయుటలో (1) మిశ్రపాత కాలలు (2) మిశ్రమ భోజనకాలలు (3) మిశ్రపాతకాలలలో నిమ్మకాయలకు చెందినవారికి కళలు నేర్పించుటకు విద్యార్థి వేతనములు (4) ఇతరప్రచారము వీట్లకిందనే వ్యయము చేయవలె నని చెప్పిరి. ఇట్లు నిబంధనలకు లోబడి ఏర్పాట్లు చేసికొన్న జిల్లా సంఘములవారికి రూ. 5500 లు పంపివేయబడినది. మరల శ్రీయత ప్రకాశం పంతులుగారి ద్వారా 7000 లు అఖిలభారత సంఘమువారు రెండవసారి పంపియుండిరి. మొత్తము యిప్పుడు 9500 రూపాయలు రాష్ట్రసంఘమువారి దగ్గరనిలబడుచున్నది. పల్లెపాడు ఆశ్రమమువారు సదరు ధనమునుండి కొంత ధనసహాయము ఇవ్వవని కోరియున్నారని కార్యదర్శి తెల్పెను.

ఇదివరకు బందరును రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు చేసిన తీర్మానమును చదువగోరెదను. ఈ ధనమును ముచివడీ రామిగల వ్యాంకిలో చేసి సంవత్సరమునకు రూ. 5000 కొన్ని విద్యార్థి వేతనములకు పంచమ విద్యార్థులకు ఇచ్చి కళలు నేర్పించుటకు తీర్మానముచేసి అవిద్యార్థి వేతనము ఇచ్చుటలో సరియగు తగిలిన రాష్ట్రసంఘమువారి చేయుచుండిన బాగుండునని ప్రకాశంగారు నడిపిరి.

తిలకు స్వరాజ్యనిధికి సంబంధించిన ధనమును వడ్డీకేసే వాటిపల్ల వచ్చిన రాబడిపై ఉద్యమము పనిని నెలవేర్చుకొనవలసి గాంధీ మహాత్ముడు లోకడ చెప్పియుండినది శ్రీయత వసంత రావు బుచ్చి నుండరరావుగారు చెప్పిరి.

విద్యార్థి వేతనములు ఇచ్చినను ముయ్యేమిచేసినను సరేగాని అస్పృశ్యతా నివారణయే ముఖ్యముగ గమనించవలెనని శ్రీయత వేదగు ప్రభు భాస్కరరావుగారు రసిరి.

అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు పాస్టికమును చదివి దానిలో 1000 రూపాయలు అస్పృశ్యతా నివారణను గూర్చి అయ్య కరద్రమును అయ్య వేములకు వ్యయపరచుచు తతియ్య ధనముపై వచ్చు వడ్డీ మొత్తమునుండి విద్యార్థి వేతనముల నిచ్చిన బాగుండు నని చెప్పిరి.

గంజాంతుండల కార్యదర్శి దిశుమర్తి రామస్వామిగారు ఇదివరకు తమూరకాబడిన స్త్రీయములపై అయిన ఖర్చువెచ్చము లను గురించి ఒక ప్లేటుమెంటును వివిధ జిల్లాలనుండి రప్పించిన బాగుండు నని చెప్పిరి.

ఈ స్వల్పధనమును ఏదియో బాంకిలోనేనే దానినండి వచ్చు స్వల్పవడ్డీని విద్యార్థి వేతనములకుకొంద ఖర్చుచేయుటపల్ల ఏర్పడియిన అల్ప వడ్డీయు కలగవలెను. ఈ మొత్తము నంతయు తగిన జరుపుకొనున మార్గమున ఖర్చు పెట్టినచో కొంత ఫలము ఆగవడుటయేగాక అందువల్ల ప్రజలలో సుత్సహము కలిగి మిరింత ధన సహాయము చేయుచు గనుక యావత్తు సామ్యు తగిన రీతిని ఖర్చు

పెట్టుటయే అత్యవసరము. ఉద్యమభివృద్ధికి ధనములేక పని నిల వు అనుచున్న శోభలలో రూ. 100.00 లు ఇంత కాలము వృధాగా వెచ్చము చేయక నిలవజేయుట ఏమియు బాగులేదనియు శ్రీయత వేదగు ప్రభు భాస్కరరావుగారు రసిరి.

పిమ్మట కల్లెగూడు (నెల్లూరుజిల్లా) ఆశ్రమమును బంధువులనున్న యిల్లా గారు వారి ఆశ్రమమును అస్పృశ్యతా నివారణకు అనుబంధించుచున్న విషయములను గూర్చి మాట్లాడిరి.

ఇదివరకు ఇచ్చిన ధనసహాయముల ఎటుల ఖర్చుచేయదలయు వాటి ఫలితములను తెలుపు నివేదికములను రప్పించిన తరువాత వచ్చేభాలో ఈ విషయమును గూర్చి చర్చ జరుపవలెనని శ్రీ యత అయ్యదేవర వేంకటరమణయ్యగారు (బెజవాడ) తెలిపిరి. అంతటితో శాస్త్రులుగారు సభ చాలింపబడినది.

మరల మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలకు "నర్సన్న పెట్టి" ప్రభువారు శ్రీయత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ సమావేశమయెను. పంచమనిధిని గూర్చియే మరల చర్చ ప్రారంభమయెను.

తీర్మానము

(ప్రస్తుతము నిలవయున్న 9500 రూపాయలలో 500 రూపాయలు అస్పృశ్యతానివారణను గురించి కరద్రములను అయ్య వేయుచి మిచి పెట్టించుటకును జిల్లా 1 కి ఒక పంచమ విద్యార్థివారికి 12 జిల్లాలకు 12 గురు పంచమ విద్యార్థులను మొత్తముపై 4 రు క్రైస్తవ విద్యార్థులను మొత్తము 16 గురు విద్యార్థులను ప్రతి విద్యార్థికి నెలకు రూ. 10 రూపాయలకు తక్కువకాని విద్యార్థి వేతనమును ఇచ్చి రి నెలకాలము పల్లె పాడు పివాకిరి ఆశ్రమమును కళలను ఇతర విద్యలకు అధ్యసించజేయుటకుగాను పంపుటకుండున కొంత ధనమును వ్యయ ముచేయవలెనని తీర్మానమును కాశీశ్వరరావుగారు ప్రపాదించిరి. పల్లెపాడు ఆశ్రమములకు సున్నయ్యగారు తమ ఆశ్రమమునుండి అనుబంధించుచు ప్రకాశికనుగూర్చి మాట్లాడించుచు నీతి అర్థిక ము సాంఘికమునంటి విషయము పురుషులకు మాన్యుగు విషయము లుచు నేర్పించుననియును ప్రయత్నించుటకు తెలుగులో కృషికలిగి యున్న క్రైస్తానికి ఆదర్శుల తరఫీదు చాలునని నును చెప్పిరి.

ద్వారా కొ ధిమిడిపాటి రామిడితులుగారు ఇదివరకు చేసిన వ్యయములను గురించి మాట్లాడిరి.

ఇప్పుటికి ఈ సామ్యులు తగినరీతిని వ్యయము చేయుటను గురించి కాలాతీతము అయినది గనుక ప్రస్తుతము నేను పెట్టిన తీర్మానముగాని మరియొక తీర్మానముగాని సభవారు ఆమోదించినచో అచటనుగా ధనము నిలవ వుండుట తప్పకునని, కాశీశ్వరరావుగారు చెప్పిరి.

ఈ సామ్యు ఖర్చుపెట్టుటను గురించి తీర్మానము గావించినను అట్టి తీర్మానముల్ల అస్పృశ్యతానివారణ జరుగునో జరుగనో ముఖ్యముగ గమనింపవలెను. ఈ అస్పృశ్యతానివారణ ధనము జిల్లా సంఘములకు ఇచ్చుటలో రాష్ట్రసంఘమువారికి రావలసిన పాతబాకీలకుండు లెక్కచూచినచో వెంటనే జరుగవలసిన కడుపీసాధితిగానున్న నిమ్మకాయద్ధరణకు అనుకూలము కలుగునుగాన రాష్ట్రసంఘమువారికి రావలసిన బాకీక్రింద అస్పృశ్యతా నివారణ ధనమును మినహాయించుకొనవలెను. ఇతర బాకీలలోనుండి జిల్లాసంఘ బాకీలను కొట్టివేయవచ్చును. అస్పృశ్యతానివారణ ధనము వెంటమాత్రమును మినహాయించ గూడదు అని భాస్కరరావుగారు రసిరి.

ప్రస్తుతము కరద్రములను అయ్యవేయుట, అస్పృశ్యతా నివారణను గూర్చి బోధచేయుటకే. ఈ తీర్మానమును సభవారు అంగీకరించినను రాష్ట్రసంఘకార్యనిర్వాహకులు తప్పక కరద్రముల అయ్యవేసి పంచి పెట్టెదరా అనుసంకేయములగుచు నేయున్నది. గత మూడు సంవత్సరములనుండి ఎటుల సంస్కరణకావనభల, పనిచేసినచో సంగోపకావనము చేయును ప్రజలకు కరద్రములయచ్చుగా బోధచేయవలెనని వెదక నోర తీర్మానముచేయుచు అందుకు కొంత ధనము ఇచ్చుటకుగూడ తీర్మానము చేసిరి. అతీర్మానమును నేటివరకు అనుబంధ పెట్టినట్లు కనపడదు. దీనికి ముయ్య గ్రంథమును తయారుచేసినదమరు డాక్టరు భో. కట్టాభిశేఖరామయ్యగారి శోధియుండిరి. అదివరకే ఇందులను గురించి పనిచేయుచున్న శ్రీ వేదవేదాడ వెంకట సరవేంద్రము గారు అత్ర ప్రభులను బ్రాహ్మణులకు విశ్వయించి పట్టాభి శేఖరా మయ్యగారి అనుమతిపొంది ఆత్ర ప్రభులను పూర్తిచేసిరి. కాని రాష్ట్రసంఘమువారు మొదట చేసిన తీర్మానము ప్రకారము ఎంతమాత్రము కాశ్యపిగూర్తులు డెయిలీని యుండలేదు. ఇందుపల్ల మొటపరసించాడు గారు కొంత ఆకాభంగమును చెందుటయేగాక శ్రమపడి వారు ప్రత్యేకము ఈ ప్రస్తావనను అయ్యవేయుచునని వచ్చును. ఇట్టి పరిస్థితిని ప్రతిబింబితుర

తీర్మానములు గావించిన నేమి ప్రయోజనము తెలియదు. అయినను బెజవాడ అయ్యద్రక్షులను గల పంచములకును తదితరులకు నున్న భేదాభిప్రాయములను మాగ్రహే తెలిసిన రాష్ట్రసంఘ కార్యదర్శిగారు కరద్రములను వాని అయ్యవేయుచి గంచి పెట్టినచో తదితర జిల్లాల పరిస్థితులకు పనికిరాక పోవచ్చును. ఒక జిల్లాలో పంచములు పడు శ్రమలు మరియొక జిల్లాలో మరియొకవిధముగ నుండవచ్చును గనుక ఏజిల్లా పరిస్థితులను ఆ సంఘమువారికి వ్రాసి కనుగొని ఆపరిస్థితులకు పనికిరచ్చురీతిని కరద్రములను వివిధరీతిని వ్రాసినచో బాగుండును అని శ్రీ మ.ద పాక రంగయ్యగారునుగారు (కాకినాడ) చెప్పిరి.

పిమ్మట అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు తీర్మానమును గురించి కొంత సేపు మాట్లాడిరి.

మనము పంచములను ఎంత మఱలా చేస్తుకొనవలెనని ప్రయత్నించినను వారికి మాత్రము ధయము పోలేదు. ఈ మధ్య గుంటూరులో మాయుటివాకిటను ఒక పంచమసోదరుడు నిలవబడి ఒక వార్తాపత్రికను చదువుటకు ఇచ్చుచు నన్ను శోరను మావసారాలోకివచ్చి కుర్చీపై కూర్చుండి చదువుకొనవని శోరి తిరి కాని ఆయనవచ్చుటకు వెళకదీసెను. మనతో కలసి మెలసియుండునని వారిని మనమెంతకోరినను వారికి కొంతధయము ఇంకను కలదు ఇట్టిధయమునుపోగొట్టి మనతో సర్వసమానముగ తిరుగుట వారి జన్మకాక్కుని బోధచేయుట మనయొక్క ముఖ్యనిధిగా వ్రాసిగాను వారిని మంచితీయించుటగను విద్యార్థులగుటకు చేయుచో వారిజన్మకాక్కులను గుర్తించుటలకు చేయుటకై పల్లెపాడునుండి ఉత్తమగు ఆశ్రమములకు వారినిపంపుచు పంచమయవలలో మంచిజారిని వారికాతిలో ప్రచారముచేయుటకు ఏర్పరుచుట కడుముఖ్యమని దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు నడిపి తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఇదివరకు ఆశ్రమములకు ధనమునిచ్చు పద్ధతిని విరమించి మరల ఆశ్రమములకు ధనసహాయము చేయుట ముచిదియో అని రంగయ్యగారునుగారు ప్రశ్నించిరి.

అయ్యదేవర వేంకటరమణయ్యగారు తీర్మానియును బలపరచిరి.

శ్రీ భాస్కరరావుగారు తీర్మానమును ఎదిరించిరి. ఇప్పుడు మనము ఖర్చుచున్న మొత్తము అస్పృశ్యతా నివారణాధనమని సభ్యులు గుర్తించెదరు. శ్రీ వేదభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు నెలవచ్చిన విధానము నిమ్మకాయద్ధరణయే గాని అస్పృశ్యతా నివారణ యెంతమాత్రముకాదు. నిమ్మకాయద్ధరణయను అస్పృశ్యతానివారణయను చాల భేదము కలదు అని సభ్యులు తెలిసికొనెదరుగా. శ్రీ పంతులుగారు నెలవచ్చిన రీతిని అన్ని నిధులను నీతిమార్గములకు పల్లెపాడు ఆశ్రమములో నేర్చుకొని మంచితీని నిపుణతను గడించినను ఒక పంచమసోదరుని ఒకపాండుసోదరుడు దగ్గరకు రాసింకపోవచ్చును. పంచమసోదరులకు విద్యను గలపుట నీతిసాంప్రదాయములకు చేయుట, మాన్యుగు పనులెంతమాత్రమును అస్పృశ్యతా నివారణయేకాలపు ప్రస్తుతము పంచములలో నీతివర్తనమును కలిగినవారు లేకపోలేదు. వారున్నమాత్రమున వారి విషయము నందైనను అంటుదోవము నకించెనా! నిమ్మకాయద్ధరణయను మామూడు మాఖ్యమే కాని అట్టియత్నములపల్ల అస్పృశ్యత అను పాడుకమ్మకము నకించదు. ప్రస్తుతము మనము వ్యయపరచుచున్న ధనము "అస్పృశ్యతానివారణ" కొరకు ఇచ్చబడినది. పల్లెపాడు ఆశ్రమమును ఏ 16 గురు విద్యార్థులతో పంపినంత మాత్రమున అది నిమ్మకాయద్ధరణయే కాని అంటుదోవనివారణయత్నము మొంతమాత్రము కాదు. ఇదివరకు గత సందర్భకు నెలలో బందరును మనావేళయిన కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు ఈ ధనము వెచ్చించుటకు కొన్ని నిబంధనలుచేసి యున్నారు. వారు చేసిన ప్రతినిర్ణయమును అస్పృశ్యతానివారణను గూర్చియే చెప్పుచున్నది. మనము ఈ మొత్తమునుండి ఖర్చును ప్రతిమిట్టియున్న అస్పృశ్యతానివారణకుండు ఖర్చుచున్నామా లేదాయనకేముననే మనము గుర్తించవలెను. ఇప్పుడు పల్లెపాడు ఆశ్రమమునకు విద్యార్థుల పంపుట నిమ్మకాయద్ధరణయే యగునుగాని అస్పృశ్యతానివారణ యెంతమాత్రము కాదు. అని భాస్కరరావుగారు రసిరి.

అధ్యక్షులు:—పల్లెపాడు ఆశ్రమమును బ్రాహ్మణులు, కమ్మవారు, మున్నగు 4000 పొరుగు గ్రామ ప్రజలును, ఈ పంచములను కలసి మెలసియే యుండురు. అట్టిరీతి అస్పృశ్యతానివారణయే యగును.

భాస్కరరావు:—మరల అధ్యక్షులు చెప్పుచున్న విషయమును మనము కొంతయు గమనింపవలెను. పల్లెపాడు ఆశ్రమమువారు ఎటుల సంఘమహిమ్మకరణమునకు ఇతర వ్యయములకు

అట్లే ఈ పంచమధ్యకాండ కొనసాగించుచున్నాం వినియోగము. అట్టిదేవులకే అప్పుకొనివారలను ముఖ్యముగా పెట్టుకొని సంఘసేవ చేయుచున్నాం వారి కదల వలయు పంచమవిద్యార్థుల సంఘం ఎంతమాత్రము సంఘ విషయము అని చెప్పలేము. ఇదివరకు మన ఆశయములే అనివారి ఆశయములకే పెట్టుకొని పనిచేయుచున్నామని తలచి మెలగుటకు విద్యార్థులందరి కంటే విద్యార్థులతో పాటుగా అప్పుకొనివారల యొక్క ఆతిథ్యకరమయినది కాదు. అప్పుకొనివారల నివాసం నొక్కచోటనని రి బిప్పించి వారున్న ఈ పంచమవిద్యార్థులను కలిసి మెలసి పనిచేయుచుండుటలు చేసి మనో ఉభయపక్షములవాదిన కర్తగా తీసికొనివచ్చినవార మగుటకూ, అయితే సంఘవిజయము. అట్టిపనిలో మనము భక్తి చేయు ప్రతి సూపాయన్ను ఇరుపక్షముల వారిలోను ప్రతిగా కొంతమంది ప్రతియూ ఈ శ్రీ శ్రీ సిద్ధాంతమునకు బలపడిగాచేయుటకు పయోగించుచున్నా వారేదా యని మనము ఆలోచించవలెక. నూతనయుగమునందు ముఖ్యముగ యవ ఖిలము ఈ దీక్షమును నాటవేయుటకు మిత్రుల పాతకాలలను బట్టి ఈ మొత్తమును భక్తిపెట్టుట ముఖ్యము. అట్టి మిత్రుల పాతకాలలతో చదువుచున్న పంచమ విద్యార్థులకు విద్యార్థి వేతనమును ఇచ్చుచు నిన్ను బాతులకు ధనసహాయము చేయుచున్న చాలమంది. ఇక కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు చెప్పిరిగిని మిత్రభావజనకాలల పెట్టుటకు మరొకత ఈర్ష్యపాద్యుననే కాని నెమ్మదియగు అభివృద్ధి జరుగదు. ఏలయనన వర్ణాంతర్యజ నములను, వివాహములను వికృత్యమున కెంతమాత్రమును తోడ్పడవని హిందుమహమ్మదీయ వికృత్యమును గురించి చెప్పటలో మహాత్మా గాంధీగారు నిర్ధారణ చేసియుండిరి. మిత్ర భావజనకాలల పెట్టింది ధనము వ్యయముచేయుటకన్న మిత్రుల కనతిపూజాను పెట్టి ధనము వ్యయము చేయుట మంచిది. మనకున్న కర్మభసమును మిత్రులతోపాటుపాతకాలలకంద భక్తి పెట్టిన మంచిదని భాస్కరరావుగారు రిరి.

ఇదివరకు విశాఖపట్టణమునకు ఇచ్చిన ధనసహాయమును తిరిగి రాష్ట్రసంఘమువారికి పంపివేయవలె ననియును అది సభ్యుల నిబంధనలరీతిని భక్తిపద లేదనియును అధ్యక్షులు చెప్పిరి. విశాఖపట్టణ జిల్లాలో అప్పుకొనివారలభసము వివిధమ పాతకాలలకు భక్తిపెట్టుచుంటిమి. అటుల భక్తిపెట్టుట ఏ నిబంధనలకు కట్టిరేకముకాదు. ఈమధ్య బంటిలలలో విశాఖపట్టణమున పంచమలలో కూడ బ్రాహ్మణులు పట్టణములో మంచి ఉన్నతస్థితిలో నున్న మరొకందరును కలిసి యాడిరి. అని శ్రీ యుర బుచ్చి నుండరరావుగారు చెప్పిరి.

గత నిబంధనలలో కళల సేవకొనుటకు విద్యార్థి వేతనములు పంచమవిద్యార్థులకు ఇవ్వవచ్చునను ఏర్పాటు కలదు గనుక ఈ తీర్మాన మందరు ఏగ్రీకముగ అంగీకరించవలె నని ప్రకాశంగారురిరి.

తీర్మాన ముమోదించుటకడను

సెలకు 10 రూ॥ కన్నది ఒక్కొక్క విద్యార్థి వేతనము చొ॥ న 12 గురు పంచమ విద్యార్థులను జిల్లాకు 1 రూ చొప్పున ఎంచి వారి తోడు 4 రూ కై ప్రపంచమవిద్యార్థులనుకలిసి మొత్తము 16 గురుకు పట్టెపాడు పినానీ ఆశ్రమమునకు పంపిరి సెలలు సర్వవిషయములలోనూ తిరిగి రాష్ట్రసంఘమువారు చేయించవలెను. రు 500 లకు మించని ధనమును వ్యయముచేసి అప్పుకొనివారల నివారణార్థము అచ్చుకరప్రకరములను ప్రజలలో పంచవలెను అను తీర్మానము అందరిచే ఏగ్రీకముగ ఆమోదించబడెను.

* *

విశాఖ పట్టణం జిల్లా కలెక్టరు మిక్కిల "విశాఖపట్టణము జిల్లాలో ప్రస్తుతము ప్రబలి యున్న భూరక్షయనుండి ప్రజలకు ఉపాయముచేయుటకు గాను జిల్లాలో కేంద్రస్థానమును రు 50000 లు తక్కువకాని ధనముతో నొక బ్రాహ్మణివారల సంఘమును స్థాపించవలెను. ప్రస్తుతము రాష్ట్రసంఘమువారిదగ్గర ధనము తక్కువగావున బొంబాయి రాష్ట్రసంఘమువారి దగ్గరనుండి అందుకు సరిపోవు ధనమును బయటగా లేవలె"ని ఈ సభవారు తీర్మానించుచు న్నారు. అను తీర్మానము శ్రీ దేశగుప్తు భాస్కరరావుగారు ప్రవేశ పెట్టిరి.

"విశాఖపట్టణము జిల్లాలో కలెక్టరుగారు చాల ముత్తడిగ నున్న విషయము నిజమే ప్రస్తుతము సంఘమునకు ధనములేదు. ఏదియో నిర్మాణముచేసి ప్రజలకేమైన బాపవలెను. గనుక ఈ తీర్మానము రాష్ట్రసమావేశమువారును కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు చర్చకు విడిచిపెట్టి గోరుచున్నాను. అని అధ్యక్షుడు చెప్పగా శ్రీ భాస్కరరావుగారు అంగీకరించిరి.

బహిష్కరణ తీర్మానము

"గయ కాలగెనుండు అగ్రీకరింపబడిన కాననభా బహిష్కరణ విషయమును ఈ రాష్ట్ర సభవారు తమ పూర్తి అయిన విశ్వాసమును తెల్పుచు పచ్చే ఢిల్లీ అవసరమహాసభవారు నదకు కాననభా సమావేశముందు ఎట్టితీర్మానము చేసినను ఈసభవారు తిరస్కరింపించి అనుబంధం పెట్టెదమని ఈ సంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు" అను తీర్మానమును జిల్లాది కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు ప్రవేశ పెట్టగా చాల జిల్లాలనుండి నభ్యంతరాని పరిస్థితులలో ఇట్టి తీర్మానమువై చర్చ ఎంతమాత్రము నీటలేదని అధ్యక్షులగు ప్రకాశంగారు అనిరి.

శ్రీ కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు:— సమయమున నోటి ను ఇదివరకు నుండి ఆశ్చర్యములు పంపబడినను సభ్యులు రాక పోయినచో దీని కేవలము బాధ్యులకాయను జిల్లాలవారు తిరిక్కి స్థలములలో జరిగిన సభలకు హాజరకావోయినను జరిగిన తీర్మానములను మేము తిరస్కరింపించి యుండలేదా? సభ జరుపుటకు వలయు స్థితిసంఖ్య వచ్చినంతవారే ఎట్టి అధ్యంతరములేక అన్ని విషయములను గురించి ఇట్టిచర్చ జరుగవలసినదే.

ప్రకాశంగారు:— బంపురం తదితర జిల్లాలవారికి చాల దూరమగుటచే వారినియిరహించిరి ఇట్టి తీర్మానము ప్రవేశ పెట్టినది.

భాస్కరరావు:— బొంబాయి రాజీ తీర్మానము సంగీకరించుటకు విశాఖపట్టణము గంజా జిల్లాలవారికి చాల దూరము లోనున్న జిల్లాలలో సమావేశమయిన సభ తగియున్నచో బంపురం కూడ ఆ తీర్మానమును పక్షద్రోయుటకు తగిన స్థలము కాదనుట కడుశోచనీయము.

దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు:— ఇట్టి తీర్మానమువై చర్చ తప్పక జరుగవలెను. ప్రత్యేకముగ నొక విషయమును గురించి గిర్దయించుటకు ప్రత్యేక కాలగెను సమావేశము కా నున్న విషయములలో మన రాష్ట్రసంఘమువారు తమ అభివృద్ధి మను తెలుపుట ముఖ్యము. దేశభక్తుడిటుల తెలుపగానే ప్రకాశంగారు అధ్యక్షుల స్థానమును విడిచి లేచిపోయిరి. సభలో అల్లరి ప్రారంభమయెను. సభ అపివేయడమునందని ప్రకాశంగారు గట్టిగ జెప్పిరి. కారణము లేదే సభ అత్రు చేయబడదని చాలమంది కేకలిడిరి. అధ్యక్షులు స్థానిక నాయకులతో చాల సేపు వాదమునుకలిపి ప్రతియనువిడిచి కిధిలోనికి వెళ్లిపోయిరి. రాత్రి కార్యనిర్వాహక సభ జరుక నో జరుగదో తెలియజయ్యెను.

* * * *

కాననభా బహిష్కరణ విశాఖపట్టణ క్షామ తీర్మానములు

అధ్యక్షుని నిరంకుశత్వములు

విశాఖపట్టణం కరవు విషయమై పెట్టిన తీర్మానము కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు విడిచిపెట్టబడినదని చెప్పగా రాత్రి సమావేశములో చర్చజరుగునని కొందరుకలచిరి. అట్టి జరుగురు తీర్మానమును పెద్దసభలో చర్చజరుగనియక పోవుట చాల విచారమయిన సంకతియని కొందరు కలచిరి. ఢిల్లీలో సమావేశము కానన్న అవసరమహాసభ ప్రత్యేకముగ నొకవిషయమును అందులో ముఖ్యమగు కాననభా ప్రవేశ విషయమును గూర్చి నిశ్చయించవలసియున్న పరిస్థితులలో అగ్ర రాష్ట్రము తనముక్తి నిశ్చితాభిప్రాయమును వెల్లడి చేయుటం దుట కడుగగుదు కోచున్నాము. ఇట్టితరీ శ్రీయుత కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు ఉపపాదించిన తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టుట కధ్యక్షుడు అధ్యంతరము చెప్పట చాల నిరంకుశత్వమును తెలుపుచు న్నది. అధ్యక్షుని కారణములు సహేతుకరముగ లేదనిచెప్పట అవసరము. ఏలవన ఇట్టి తీర్మానము ఉపపాదించబడునని ఎజుడావై యిదివరకు లేదనియును అట్టితరీ ఇట్టి తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టుటవల్ల హాజరకాని తదితర జిల్లాలవారు ఇట్టి చర్చ కల్గ అసంతృప్తిని అవుదునని చెప్పిరి. ఇట్టి తీర్మానము జరుగునని అగ్రరాష్ట్రసభ్యులు కలచియుండక పోలేదు. ఏలయన అధ్యక్షులు కలెక్టరు అవ్వకలెకావక ప్రతికా విలేఖరికి లోగడ యొసగిన సంభాషణలో ఢిల్లీలో అవసరమహాసభలో జరుగవలసిన చర్చవిషయమై ముఖ్యముగ కాననభా ప్రవేశ విషయమును గూర్చి బంపురంలో సమావేశము కానన్న అగ్రరాష్ట్ర సంఘసభ దేశమునకు తగిన నిర్ధారణచేసి మార్గదర్శియగునని నెలవిచ్చి యుండిరి. అట్టి తరీ అధ్యక్షులే ఆ తీర్మానమును సభలో ప్రవేశ పెట్టెదమని చాలమంది కలచి, యుండిరి, ఎజుడాలో "ఇకరవిషయము" అని వాసిందరు ఇట్టి తీర్మానముకూడ ఉపపాదించుటకు తగిన అవకాశము కలదని

కొందరుకలచిరి. అధ్యక్షులు కేవలము ఇట్టి నిరంకుశత్వము కలంబి. చుటకల్గ గొప్ప తప్పుచేసినది ఈక్రిందిసంఘములకూడ నిద్రా నము నిచ్చుచున్నది. కథవారి తీర్మానములు అనుబంధం పెట్టి కార్యనిర్వాహకసంఘ కేక్రిగల కార్యదర్శి శ్రీయుత కాశీకర్ రావుగారు తాము జిల్లాసంఘములకు వాసిన "రహస్యపులేఖ" ఆంధ్రదేశము దంతన (ప్రకాశంపంతులుగారు కాశీకర్ రావు గారికి తప్ప) అసంతృప్తిని ప్రబలచేసెను. కాశీకర్ రావుగారి సంతృప్తిపాటు మెటులనున్నను వారిచర్చ వారాప్రతికలలో విశేషముగ ఖండించబడెను. కొన్ని జిల్లాసంఘములు ఖండనతీర్మానములను చేసినవి. రాష్ట్రసంఘ కార్యదర్శి చర్చను ఖండించుటకు జిల్లాసంఘసమావేశములు సరియైనస్థలములు కావలయు బంపురం సమావేశముతో ఈ సంకతిగూర్చి చర్చ జరుగవలయు ననియు కొన్ని జిల్లాసంఘములు తీర్మానములు చేసియుండిన. శ్రీ కాశీకర్ రావుగారి రహస్యపులేఖ గురించి ఆంధ్రదేశమునందు ప్రబలిన వివిధ అభిప్రాయములనుగురించి సరియైనచర్చ అగ్ర రాష్ట్రసంఘసభలో జరిగియుండునని పలువురు కలచించిరి. వారాప్రతికలకు శ్రీ ప్రకాశంగారు కార్యదర్శి చర్చనుగూర్చి వాసిన లేఖయందు ఈవిషయమై ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘసభవారు తప్పక నిర్ధారణచేయుదురని చెప్పియుండిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘసభ వారు ఈ విషయమై ఎట్టి అభిప్రాయమును వెల్లడిచెప్పక అని పలువురు ఎదురుచూచుచుండిరి.

ఇట్టివిషయమైనూడ చచ్చు సెలమూతము లేకుండచేయుట చాల విషాదకరము. కొందరుసభ్యులు కార్యదర్శిలేఖవై చర్చ అవసరమని సభలో చెప్పిరి. కార్యదర్శి చర్చవై తీర్మానము కార్యదర్శియే నిర్ణయముగ పెట్టవలెనని కొందరుసభ్యులరిరి. తుదకు సభలో పెట్టిచర్చయాలేక సభ నిష్పలముగ లేచిపోవలసి వచ్చెను. కొందరు సభ్యులు వేసిన తీవ్రప్రశ్నలకు అధ్యక్షుడు రోషపూరితుడయ్యెను. దీనికి ఫలితముగ జరుగవలసిన కార్య సంఘసభను గూడ అధ్యక్షులు జరుపుటలేదు. దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు కూడ కృష్ణమూర్తి పంతులుగారి తీర్మానమువై చర్చ జరుపుట ముఖ్యమనిరి. అధ్యక్షులు వెంకటప్పయ్య పంతులుగారివై గూడ కొంతకేవలము తెడబెట్టిరి. ఇట్టిచర్చ సభ్యులలో చాల అసంతృప్తిని కలిగించెను. స్వయం వ్యక్తిత్వము స్వాభిప్రాయము సంఘబలమును మూలను పక్షద్రోసెను. అధ్యక్షులు కారణములేకే సభ నాపిరి. మగ రాష్ట్రములో జరిగిన తమాషాలను ఇక్కడను కూడ జరుపవలెనని కొందరు ప్రయత్నించిరి. కాని పెద్దల ఆజ్ఞ అట్టిచర్చను నిర్మించెను. కొందరు సభ్యులు రాజీనామాలు తయారుచేసిరి. దేశభక్తులు ఎచ్చేసి అట్టి చర్చ కడవి అవుచేసిరి. బొంబాయి, కర్ణాట సింధు, (దావిద రాష్ట్రములవారు అవసరభా సమావేశము ముందు వారివారి నిశ్చితాభిప్రాయములను దేశమునందు హెచ్చుగ ఆందోళన కలిపించిన కాననభా ప్రవేశమునుగూర్చి వెల్లడిచేసియుండగ ఆంధ్రదేశము ఏ అభిప్రాయమును వెల్లడి చేయకేయే తన ప్రతినిధులను ఢిల్లీ మహాసభకు పంపవలసినచ్చెను.

ధిల్లీ తేజదినపత్రిక

6 వ తేదీని జరిగిన విచారణ

ఈ పత్రికాసంపాదకుడగు దేశబంధు గుప్తగారివైలే లే బడిన కేసు విచారణ నిన్న ఢిల్లీలో జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు జరిగిరి. ప్రభుత్వ న్యాయవాదియు ముద్దాయి న్యాయవాదియు వాదించిరి. ముద్దాయి న్యాయవాది లాల్ శివరాంగారు రెండు గంటలసేపు వాదించిరి. 158 ఏ, 505 సి, కేక్సు లీ వ్యాసములకు కర్తించవు. దుర్భాగ్యుల గు కొందరు వ్యక్తుల నుద్దేశించి అవ్యాసములు వ్రాయబడెను. గాని ఏ సంఘముల నుద్దేశించియు వ్రాయబడలేదు పాని పలులో హిందూ మహమ్మదీయుల కొట్టుకునుగూర్చి అవ్యాసములు వ్రాయబడెను. ఈవ్యాసములలోని విషయముల సత్యములు కావలయు కార్యులు ఢిల్లీకి వివాదరూప తీర్చిదిద్దవలెను. అతిర్చులో నావ్యక్తులను నిందించి సంకేతకవముగ నిన్వ్యాసములలో నిందించి యుండలేదు అని ముద్దాయి న్యాయవాది నడిచెను. ప్రభుత్వ న్యాయవాది 20 నిమిషములు అవ్యవసించెను. ముద్దాయి వైది నేరమును స్థిరపరిచి మేజిస్ట్రేటు 13 వ తేదీకి కేసు వాయిదాచేసెను అత్రుడు ముద్దాయిపక్షమున హాజర అబ్దుల్లాఖాన్, డాక్టరు అన్నారీ, అసఫుల్లాగారు మున్నగువారు పలువురు నాత్యుమిచ్చెదరు. ముద్దాయిని బామినమిద విడుదలచెయ్యవలెనని న్యాయవాది మరల కోరెనుగాని మేజిస్ట్రేటు అంగీకరింపలేదు.

ద్వం ద్వ ప్ర భు తా ప జ య ము

కె న్నా నిర్ణ య ఖం డ న ము

చింతామణి గారి ఉపన్యాసము

మదరాసు లిబరల్ లీగు యాచార్యుడగు నిష్ఠ పాతం శ్రీమం గొడ్డేహళ్ళి, సంయుక్త రాష్ట్రములందు ముఖ్యమంత్రి రాజీనామా నిష్ఠ, సి.వై.చింతామణిగారు 'ప్రస్తుత భారత రాజకీయ పరిస్థితులు' అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించుచు, ముఖ్యమంత్రి, కన్యానిర్ణయమును గూర్చియు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ పరిణామమును గూర్చియు సంభోధించి, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందును కేంద్ర ప్రభుత్వములందును బాధ్యతాయాత్ర ప్రభుత్వము త్వరలో చేపట్టవలయు పనిచేయవలెనని కోరిరి. ఈ లిబరల్ లీగు అభ్యుత్థులగు నర్. పి. యాన్. శివస్వామి అయ్యర్లు గారు అభ్యుత్థుల కహించిరి. సభకు విద్యార్థులు నా, వకీళ్లు నా, పాఠకులు నా అత్యుత్తములగునని చెప్పిరి. అభ్యుత్థులు ప్రభుత్వమును ప్రసంగించుచు చింతామణిగారి నెరుగనివారుండోయో వాదనైర్దానాపాపములను స్వార్థాన్నిపియ్యగాను అందరకు ముద్రితమునకు రాజీనామా నిష్ఠానిష్ఠుడే దెలిసే నియమము జెప్పి ఉపన్యాసములను ఉపన్యసించుచు కలిగిరి.

కె న్నా నిర్ణ యము

చింతామణి గారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులలో మా ఖ్యముగ అందరకు ను ముందుగ మనసునందు మెలకుచున్న విషయము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కన్యానిష్ఠ యమున గానించి ప్రకటించిన నిర్ణయమునై తెలుపి, ఈ విషయము, జాతిపరమభేదములకు, రాజకీయభేదములకును, అతిరహస్య దనియు, నిందులకు అందరును అసమ్మతిని దెలుపవలసినదియే యనియు జెప్పించు నిట్లుపన్యసించిరి:—

సార్వభౌముని ప్రభుత్వనిర్ణయములను ఒక జాతివారికి ఇష్టముచచ్చిన చక్కని పద్ధతమున వాదయోగ్యమైనదానినొనగట్టు యుమరియు; లేక వారిని, సామ్రాజ్యమునందు సమానపాతముగనున్నవారిని అవోక్షించినందుటకు గాని ఆస్తిసంపాదించుకొనుటకు గాని వ్యాపారము జేయుటకుగాని వీలులేనందేయవలయు తటస్థించింది. చెన్న రాజధాని ప్రజలయొచ్చుటనున్న ఉదకమండలము కొడైకెనామమున్న గాన ఉన్న తిరుమల ప్రత్యేకముగ భారతీయులకే యుండవలెనని తీర్మానించినయెడల అందులకు బహిష్కరింప నుద్దేశపడవినా చాల అగ్రహమును దెలిపెడివారో ఊహించవచ్చును.

కన్యాలో భారతీయుల చేయవలసిన కృత్యములు పేరులతో బాటు ఎల్లెరుల రిజల్యుషన్ల నుండర దని చెల్లిరి. ఈ నిర్ణయమును సవరించుచు వర్ధింజి ప్రభువు, భారతీయులకు తమజేతములోనే జాతిపాతినిధ్యమున్ను ప్రదుసామ్రాజ్యములోమరియుక హిష్కరింపబడు ఆక్షేపనకదని ప్రభువులసభలోబల్లిరి. వర్ధింజి ప్రభువంటివానికి భారతదేశమందలి జాతిపాతినిధ్యమునకును కన్యాలో ప్రవేశకెట్లు నుద్దేశించినదానికిని భేదముదెలియక పోవుట చిత్రిమున్నుది. ఈ దేశములో ఒక జాతికి మరియుక జాతికన్న యెక్కువ వోట్లుగావలెనని భేదము జేయుటలేదు. ఎవరైన స్వల్పసంఖ్యాకులకు ఎక్కువ వోట్లొచ్చినయెడల అట్లు చేయునది ప్రభుత్వమువారే గాని అందులకు ప్రజలు బాధ్యులుగారు. ఇందువలన ఏ జాతికిగాని రాజకీయముగ నెట్టి ప్రాముఖ్యముగాని అపాముఖ్యముగాని యున్నటుల దలంపబడలేదు.

సార్వభౌముని ప్రభుత్వము కాగితముమీద నెన్ని వాగ్దానముల జేసినను సామ్రాజ్యమునందలి కృత్యములతో బాటు సమానత్వమునిచ్చునదేకే మిమాత్రముగానరాదు. ఇప్పుడే కన్యా నిర్ణయనందగ్ధమున భారతీయులు మామూలుప్రకారము ఏదో అసమ్మతినిజూపి, చల్లబడియిందువలగలఁవలయును ప్రస్తుతముగ దెలుపవలయునెడల, యిట్టి యసమానత్వమున్నయెడల, నెట్టి ప్రభుత్వవిధానముతో సమాకారము జాతిపరమభేదములేదని దెలుపవలయునెడల, సామ్రాజ్యములతలనే తమకును మనోనిశ్చయము గలదనిదెలుపవలయునెడల, కన్యానిర్ణయమున జేసినతీరున (బ్రిటిషు ప్రభుత్వము భారతదేశమును పరిపాలించజాలదని దెలుపవలయునెడల, ఎంతటి క్రైత్యవంతుడైననీ రాజకీయ భారతదేశము స్వపరిపాలనమునభవించు దేశములలో నొకటి; నుండుట యెట్టికొగదా యని ట్టున్న విడువవలసియుండును. మనము యేపనిచేసెను విషయమందునా యని యోచించి చేయవలసినదే. ఏమైన యేదేను సమయానికి తోచినటులజేయవలెనని నేను కోరను. ఎన్నియో

ఉపాదాములు నూచింపబడినవి. అన్నిటిని చక్కగ విచారించవలయును.

అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్యవనరము

ఈ కన్యా నిర్ణయములకు, మనము అంత సామ్రాజ్య సంబంధములందు అధినివేశ రాజ్యములతోబాటు స్థితిని బొందవలయునని నూచన స్పష్టమగుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము కన్యా విషయమున గావించిన నూచనలను సార్వభౌముని ప్రభుత్వమే త్రోసివేసి, భారతరాజ్యాంగ మంద్రియే, భారతోద్యమమునకు అందఁగల్గి వంద్రాజ్యమునకు నన్నజెప్పకుండ ఇంగ్లాండుకు రాదువారము రాకముండే, కలనియలు భార్యలయ నిర్ణయముతో నుగిసిరించి, ఆరాయబారులకు అందుల కంగిరింపుదని కోరెనా యని విషయములు విచారించవలసి యున్నది.

భారతీయుల కెట్టి నష్టములు గల్గుటకు భారతమున ప్రభుత్వ బాధ్యత యేమాత్రములేక సార్వభౌముని ప్రభుత్వమునకు లొంగి యుండుటకల్గు నని తోచుచున్నది. చాల కత్తిరముల క్రింద రిజ్జును ప్రభువు భారత ప్రభుత్వ విదేశకార్యాచరమున, లంపన విదేశకార్యాచరమునకు విషియాకాళముని వర్ధించెను. ఇదేవిషయమున అగిజుంచి, బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులు అగిజవిధముల బల్లిరి. కర్జును ప్రభువుగూడ నొకసారి ఇండియా ఇంగ్లాండుయొక్క సాత్తిని వర్ధించెను.

భారతదేశమునకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మున్నయెడల కన్యా నిర్ణయమునకి అన్యాయము నెట్లు జరుగ నిచ్చెదరో చెప్పవలయు. కాని భారతరాజ్యాంగము త్రి భాగి ప్రభుత్వమునకు నైయిది భాగి నుండఁ జాలనీలముత్రిస్థానమునందువలె నున్నయెడల, సార్వభౌముని ప్రభుత్వము భారత ప్రభుత్వము దెల్పించియుండుటను త్రోసివేసి యిటుకు ముందు రెండు మాడు సారము విచారించి నుండవలెను.

ప్ర తి కార ము

ఎన్నటికైనను ప్రతి కారము జేయవలయుననియే అన్ని రాజకీయ సంస్థలను అట్టి పాదావధుచున్నది. భారత కాననసభలో నుండ ప్రతి కారాకానన మంగిరింపబడెను. అయ్యది స్త్రీలు కాన్యలలో గూడ నంగిరింపబడి ప్రభుత్వాంగీకారమును బడెను పచ్చును. ఈ ప్రతికారసాధనములలో నెవైన నొకదానిని ప్రభుత్వముంగిరింపవలయు ప్రజలందరను ప్రయత్నించుట యవసరము. మనప్రభుత్వమే బాధ్యతాయాత్ర ప్రభుత్వమై యెడల మన యవసరములేమండ నే జేకేముడమున యసమ్మతిని దెల్పి యుండెడిది. ప్రభుత్వమే తమకు యీ ప్రతికారక్రియను నెరవేర్చునో చెప్పవలయు. ఈ కన్యా నిర్ణయమునకు బదుపాట్లెట్లున్నను, భారత ప్రభుత్వమునకు ఇంగ్లాండులోని సార్వభౌముని ప్రభుత్వమునకు భారత కాననసభకును గల సంబంధములను మార్చి భారత ప్రభుత్వమే ఇంగ్లాండులోని అధికారులకు గాక భారత కానన సభకు బాధ్యత కహించవలయు జేయవలయును.

ఈ బాధ్యతాయాత్ర ప్రభుత్వమును గూడుటలో ఒకటి రెండు మినహాయింపులు గలవు. ఏదేక, రాజ్యాంగవిషయములు గలవు. రాజ్యాంగ విషయములలో భారత ప్రభుత్వము, భారత స్వదేశ సంస్థానాధీశులతోను సంబంధము గల్గియుండెను. విదేశ వ్యవహారములతో సంబంధ ముండును. ఇంకను సైనికవ్యవహారములలో, ఈ దేశముయొక్క మిలిటరీకుటును సంబంధించిన విషయములందు భారత కాననసభకే సంపూర్ణ బాధ్యత వొసంగవలయును. ప్రభుత్వము బాగుండవలయునన్న యిప్పటి ప్రభుత్వ నిర్మాత్రాగ మారవలయును.

ఇప్పుడు భారత ప్రభుత్వము దుష్టపక్షమునకు బాధ్యతగల్గి గాని లేకుండగాని యుండలేదు. అయ్యది ఇంగ్లాండు ప్రజలకును పార్లమెంటుకును బాధ్యతగల్గియున్నది. ఇంగ్లాండు ప్రజలకు భారతదేశమున్న నేమి యును దెలియదు. అంతకన్న వారికి లక్ష్యమును లేదు. పార్లమెంటు అంతకన్న కొంచెము మూఢుగను, అక్షమగు నుండును

ద్వం ద్వ ప్ర భు తా ప జ య ము

ఇకను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములమాట జూచెదము. ఇతర రాష్ట్రముల మాటనిసిడియు, ప్రతికారము జరుపుటయే గాని, స్వయముగ అనుభవముగల సంయుక్త రాష్ట్రములందలి ప్రభుత్వ నితీబట్టిబాడ, ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము, పరిపాలనములలో

లేనంతవరకు విషయము గా చె ననియే చెప్పవచ్చును. (నవ్య సంయుక్త రాష్ట్రములలో 1921 సంవత్సరములో చాలవరకు ప్రభుత్వము సభ్యులతో కాన్కటిగ నే యుండెను. అప్పటివరకు ప్రభుత్వమునందు చెడు భాగములకును సంఘర్షణము గలుగలేదు. కాని పిదప ప్రభుత్వద్వైమితీ ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధాన మాచరణలోనికి వచ్చెను. కాననసభకును ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకులకును సంబంధములు వివరించెను. తుదకు అంతయును భిన్నమాయెను. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును ప్రవేశకెట్టి నదినిరంజిత ప్రభుత్వమునకును బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకును మధ్యతంత్రము గ నే దీని యనుభవమును బట్టి చూడదాని నాచరణలో తొంగించింతవరకే కృత్రిమముగ పనిజేయునని తోచెను. ఈవధ్య అంతయును తొలగించి భారత కాననసభకును బాధ్యతను కర్తవ్య సెలకొన్న టవరమని తోచెను. కావున మరల జాతీయమహాసభోధము గలుగకమునుపే సాధ్యమైనంత త్వరలో పిదపముంతరము వొసంగుట యుక్తము.

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలో ప్రభుత్వమును కాననసభల పరము జేసినయెడల పాలనాసాధ్యమున కెట్టి భంగమును గలుగబోదు. ప్రభుత్వకార్యానిర్వాహక సంఘములదీని వేసినవచ్చులేదు. రిజర్వుకుకాళులు బ్రాన్సువర్డుకాళులకన్న నెక్కుడు సాధ్యముగ పనిజేసి పాలించవేమో చెప్పవలెనో ఆర్థిక విషయము రిజల్యుషు కాళులందీ ఇండియాకే సివిలసర్వీసుక్రింద నుండవలయుగా? అర్థికవిజ్ఞానము, సామర్థ్యములవారు మంత్రులగా లేరా? ఈవిజ్ఞానము ఒక్క ఇండియాను సివిల సర్వీసు వారిజేసే సంయుక్త రాష్ట్రములలో బ్రాన్సువర్డుకాళులకన్న రిజర్వుకుకాళు క్రింద నేకాళులు గాని యెక్కుడు సాధ్యముతో పలుక్యముతో పనిజేసినేమో దెలుప గోరెను. ఏ ప్రభుత్వముయొక్క సామర్థ్యము గాని, సైకెటరీయటులలోని కగితపుట స్తరాలలోనే కనగొనవలయును. అందువలన ప్రజలు ఆసక్తిపై నొందవలయును అనిన యెడల యెట్లుగాన్నిండునో? (నవ్య) కావున ఉద్యోగములన్నియును భారతీయుల పరమై బాధ్యతాయాత్ర ప్రభుత్వము చేపారవలయును. ఇయ్యది రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందు పూర్తిగనుండవలయును. కేంద్ర ప్రభుత్వమునందుండవలయును. భారతకుత్రి భారత ప్రభుత్వమువై అధికారము చలాయించుటకు తొలగింపవలయును.

దేశమునందలి పక్షములు

ఇకను నేను మాగించుచు నొకటి చెప్పవలసియున్నది. మన అందర ఆదర్శకాంక్షియుండు భేదాభిప్రాయ మేమాత్రములేదు. ఒక సాధనముకన్న మరెయి సాధనము ఆదర్శముకు త్వరకెప్పుని భావించుటకల్గునే యిట్టి భేదములు గల్గినవి. విజ్ఞాను లున్నపుడు ఇట్టి భేదములు తప్పక యుండియే తీరును. వేర్వేరు సాధనలమియితరుల నిష్టమునచ్చినటుల పోనీ యక వారలనుగూడ తమలోనికి మార్చుకొన బ్రయత్నించునపుడే కష్టముగల్గును. మార్గసాధన మొక్కటి కాకపోయినను, ఆదర్శ మందై క్రియించుటవలన, కీర్ణముగనో ఆలస్యముగనో, జాతీయ వాఙ్మతాదర్శమువిషయమునుబడయచ్చును. విజ్ఞానుల అభిప్రాయ భేదములుండి పక్షములేన్నటుల అన్ని దేశములందునుగలదు. కాని ప్రత్యేక జాతివిజ్ఞేయములవలన గల్గిన రాజకీయపక్షము లేనయెడల అందువలన దేశమునకు మంచిగాదు. హిందూ మహాత్మునియని భేదములు, బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణ విభేదములు మాన్చునవనిని అజిచియించ వలసినదే. అందరును చక్కనిరైరాజకీయజీవిత ము భిన్నభిగాంచి జాతీయస్వపరిపాలనము, లేక స్వరాజ్యము భారతదేశమునకు లభించునటుల ప్రయత్నముల జేయవలయును. మన మార్కఫూమి ప్రపంచములో గౌరవింపబడుటల జేయవలయును. ఇయ్యదియే మన యందర కార్యభారము. ఇందులకు మన నుత్తరీక ఆధునిక నాయకులను, గత నాయకుల ఆశీస్సులను, సాయము జేయుగా! (దీర్ఘ హర్షధ్వనులు).

అభ్యుత్థులకును, ఉపన్యాసకులకును జి. పి. వకేకేగారు వందనము లప్పించిపిదప సభముగిగెను.

బొంబయిపౌరుల ఆత్మగౌరవము

వర్షముల స్వాగతము ప్రాతకర్మములకు వీను కోలు నొసగవలదని పట్టుబట్టుట.

బొంబయి నగరమున రెండు మ్యానిసిపల్ వార్డులలో నివసించు జనులును వోజువును క్రొత్తకర్మరుకు స్వాగత మొసగవలెను బొంబయి కార్పొరేషను తీర్మానము గా జేపించుచు అట్టి తీర్మానముగావించిన కర్మముల రాజీనామా నీయవలెననియు, ఇప్పుడున్న గవర్నరు నెదలి పోవునపుడు కాన్కరేషను వీడుకోలు నొసగగూడదనియు తీర్మానించిరి.

అవసర దేశీయ మహాజనసభ

కాంగ్రెసు నాయకుల ప్రత్యేక సభ

అఖిల భారత కాంగ్రెసు కార్యస్థాయి సంఘ సభలు

ధిల్లీ నగరమున ఛాగినీ చౌకులో ఆలయము బ్యాంకింగ్ నున్న సన్మాన సంఘము వారి కార్యాలయమున యీనెల 11-వ తేదీ మంగళవారమునాడు కాంగ్రెసు నాయకుల సభయును 13-వ తేదీ గురువారమునాడు అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభయును జరుగును గాని యిది మఱు ప్రకటించబడిన స్థలమునందు జరుగవు అని అ. భా. కాంగ్రెసు ప్రధాన కార్యదర్శి ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు నేడు బెజవాడనుండి తిరిగివచ్చిన సందర్భమున (7-వ తేదీ) రాత్రి గోపాల కృష్ణయ్యగారు బెజవాడనుండి ధిల్లీకి బయలుదేరెదరు.

అఖిలభారత హిందూమహాసభ అధ్యక్షు విచారణ

హిందూ మహాసభ అధ్యక్షులు జరిగిన నిమిషములను గూర్చి విచారణ చేయుటకు అ. భా. హిందూమహాసభ కార్యసంఘము వారికి ఉపసంఘమును నియమించిరి. కార్యసంఘసభ్యులలో కింది ఉపసంఘముగా నేర్పరచిరి.

దేశబంధు దాసుగారు

దేశబంధు విత్తరంజనదాసుగారు కలెక్టరానుండి కానీకర్తరి.

గుజరాతు విద్యాపీఠము

జాతీయ విశ్వవిద్యాలయ ద్వితీయ కట్టప్రధానసభ
ఈ సభ అనామదాబాదులో నవంబరు 13 వ తేదీన జరుగును. చాలావారు మహమ్మదాలీగా రాసభలో నుభవ్యునించెదరు.

లాహారు వందేమాతరం పత్రిక

సంపాదకుని విడుదల

లాహారు వందేమాతరం పత్రికా సంపాదకుడగు లాలా రామ ప్రసాదుగారికి విధింపబడిన 18 నెలల కారాగృహవాసశిక్షను వారసుధివినించునని నిన్ను ప్రసాదుగారిని లాహారు ఛైర సౌలనుండి విడిచిరి.

మైసూరు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు

సంఘము

ఈనెల 2 వ తేదీన బెంగళూరులో సంఘసభ

జరిగినది

సభా నిబంధనలను మొదట చదివిగా సభ్యులు వారి కామోదించిరి. పిమ్మట ఎన్నికలు జరిగినవి.

అధ్యక్షుడు:— డి. సూర్యారావుగారు

ఉపాధ్యక్షుడు:— రంగయ్యగారు బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి.

అయ్యలు కలీలుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్.

కోశాధ్యక్షుడు:— దాదీశేటుగారు

కార్యదర్శి:— కే. సి. ముజుమ్మణ్గంగారు

కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులు:— కే. కామప్పగారు బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. వేంకటాచలయ్యగారు బి. ఏ. బి. ఎల్.

కే. జి. పకు తి అయ్యగారు, రామలాల్ వెంకటగారు.

సహకార్యదర్శి:— మరయిద్దరిని నియమించుటకు కార్యదర్శి కధికారి మిచ్చిరి. కోశాధ్యక్షుడుగా రాష్ట్రీయ పేరును గూడ నూచించిరి. కాని వారి గీతంపలేదు.

22 మైళ్ల ఈతపంకెము

కల. తా. సెప్టెంబరు 5:—చంద్రగిరి నుండి కలెక్టరేట్ (అహింసాలోకా మాట్) మొత్తము 11 మైళ్లదూరము. అక్టోబరు 9 వ తేదీన భారత ప్రాంతీయ సంఘమువారి యాజమాన్యమున పోటీ పోయెను జరుగెను. సెప్టెంబరు 15 వ తేదీనో వరబాత్తుల వీడికోనుకాలము ముగియును. భారతదేశము నన్ని పాఠశాలలవారును పోటీ చేయవచ్చును. దరఖాస్తు లంపుకొను వారు ప్రాంతీయవారికి నెం 10 దత్తాపారాశేన్ కలెక్టరేట్ అని ప్రాయశ్చింతెను.

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారి ప్రకటనము

వికమత్యము ముఖ్యతము

గాంధీమహాత్ముని అరెస్టుచేయు సమయమున 7-3-1922 తేదీన మహాత్ముడిటుల ప్రకటించెను “దౌర్జన్య రాహిత్య విధానమునందు మనకు నమ్మక మున్నంతకాలము అహింసా యోధ్యమునందలి నిర్వాణవిధానమును పూర్తిగా కొనసాగించుటయే మనకు విధి. నేడు మీరు నిర్వాణవిధానమును పూర్తిగా కొనసాగించినచో రెవే జేతయు లందరును కాననోల్లంఘనమునకు సంసిద్ధు లయ్యెదరు. మీరు దానిని నెరవేర్చు కాలక పోయినచో వ్యక్తి కాననోల్లంఘనము నై మీరు కొనసాగించ కాలము. అందు కష్టమేమియును లేదు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘముల సభ్యులందఱు నేను నిర్ణయించిన విధానముయొక్క సత్యమును పూర్తిగా నమ్ముకొనినచో అది మలభసాధ్యమే యగును. వారి కట్టి నమ్మకము కలుగకపోవుటయే సంతాపకారణము. ఒక విధానము తాత్కాలికము. దానిని మార్చుట కనకాక్షము కలుగుగాని అది అమలులో నున్నంతకాలము దానిని గాఢచిత్తుతో నెరవేర్చుటలేని” మహాత్ము డవుడు సందేశమును పంపెను.

అప్పుడే అఖిలభారత-రాష్ట్రీయ సంఘముల సభ్యులకు మహాత్ముని విధానముపట్ల నమ్మకము కలుగలేదని మహాత్ముడు ప్రాయశ్చింతా యొక నివృత్తి సంగతి నడుగనేమిటి? కాంగ్రెసు వారిలో వికమత్యముయొక్క అవశ్యకతకు ప్రబలమగు ప్రాతికూల్యమును మాపుచున్న వారు తమ వ్యక్తి అభిప్రాయములు ధిల్లీ లో జరుగు అవసరమహాసభలో ఆమోదింపబడవలెనని పట్టుబట్టుటకు యందు కొంచెము నిదానించి జేకనీతిని బాగుగా గమనించుట ముఖ్యకర్తవ్యము. ఈ జేకమునందలి వివిధమతములవారికిని కాంగ్రెసుసభ్యు లందరికిని ఏకీభావమును కలిగింపవలె ననునది నిర్వాణవిధాన నిబంధనలలో నొకటియై యున్నది. ఎటులైన నెంత ఎక్కుము కలిగినను సరే వికమత్యమును కలిగింపవలెనని లాలా లజపతిరాయగారు కోరిరి.

“వికమత్యమును ముఖ్యముగా కలిగింపవలెను” నేనందులకు ప్రయత్నించెదను. నేను దానిని కలిగింపజాలనిచో నావిధిని నెరవేర్చుటయే వాడనే అనుచును” అని మాలావా మహమ్మదాలీగారు తెలిపిరి. ధిల్లీ సభకు వెళ్లి ప్రతినిధుల కందరికినిగూడ వైకమత్యముకొరకు పశ్చేతుల ముఖ్యవిధియై యున్నది. కాననుభవకు వల్ల వచ్చునని యో వెల్ల గూడ దని యో ఒమకళసంఖ్యాకు లాసభలో నొకతీర్మానము నామోదించి సంతమాత్రమున ప్రయోజనములేదు. అంతఃకలహములు నీచములగు యాభ్యాసద్వేషములు మున్నగునవి ప్రబలుటవలననే యిట్టి దుర్గతివచ్చెను. మరల వైకమత్యముతో పునఃసేవగాని కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను ఉద్ధృతమును రక్షింపజాలము.

ధిల్లీ కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు:— కాకినాడనుండి జేకబాంధని దివ్యూరి ముబ్బయ్యగారును పావులూడి శత్యనారాయణగారును వెద్దాపురమునుండి శ్రీ. కేశవరపు కామరాజుగారును విశాఖపట్టణమునుండి యజ్ఞనారాయణ శ్యామగారు శ్రీ. టంగుటూరి ప్రకాశం, అయ్యకేరక కాశీకృష్ణారావుగారును 6 వ తేదీన బయలుదేరి ధిల్లీ కేగిరి.

బీ అవ్వునుగారి ఉపన్యాసము

వైవభక్తియా, రాజ (ప్రభుత్వ) భక్తియా?

నేను అడుదాను వైగా మదిమి దరిదరాను, నేనేమి చెప్పుగలను. మీకేది లాభకరమో మీరింకను గ్రహింపజాలక పోవుట చాల వింతగానున్నది. ఇప్పుడైన నేల నిశ్చయించుకొన్న చు? మీరిదాన్యమునుండి తప్పించుకొనగోరకా? నేను నేడు బొంబాయి నగర మార్గములగుండ వచ్చినపు డేమి మాచిరి? కేశ్యావారలూయొక్క ప్రాముఖ్యతను గూర్చి నెదిరించుట నుండి బోధించుచున్నానుగూడ ఎన్నియో దుకాణములను నేడు తెలియజేయుచిరి.

శ్రీ రామచంద్రుని చరిత్రను మీరు మరచితిరా? ఆతడు 14 ఏండ్లు అరణ్య వాస మొనరించి వెళ్ళిచుటల బడలేనా? కష్టములకు మీరు వెరుచుచుంటుంటే భరతమాతకు దాన్యబంధము నుస్థిమగుచున్నది. ఈరీతిగా కష్టములకు బంకుచు జీవింతుట కంటే చచ్చుటయే మేలు. మీ శ్రీపాదము నొసంగిన వాచకము? ఈశ్వరుడా, యీ భ్రమశ్శయము వారా? మీరెరిపట్ల భక్తిని మాత్రమే పరమేశ్వరుని పట్లనా ప్రభుత్వము పట్లనా? మీరు దేనికలనో కఠిర స్మృతిని బాని మైకముతో నున్నట్లున్నాడు. మీరేమి చేయుచున్నారో గూడ మీరెరిగియున్నట్లుల లేదు. మీ కంతములను మీరే చరుకుకొనుచున్నారు.

“అవ్యాసీ కేందు కీ శ్రమ నీకల యిట్లు పరిపించెదవు. వైవము నీతే పుత్రిద్యయము నొసంగెను. వారు మహాధీశులు. అట్టివో నీ కీ కష్టమేల” అని కొందరందురు. నన్నీమి చేయు మందరు నామమా మీరు? వైవమును కొలువలదు. దయ్యమునే నేనింపుడని నాపుత్తులకు బోధింప మందురా? నా పుత్తులకు నేనేవివదమును బోధించుచున్నారో ఇతరులకుగూడ దానినే బోధించెదను.

బీ హిందూమహమ్మదీయలారా! 900 ఏ. డ్లనుండి మీరి జేకమున కున్నాడు. మీ రైకమత్యమును కలిగియుండుదు. మహమ్మదీయులమైకీకొరకు హిందువులును హిందువుల మైకీకొరకు మహమ్మదీయులును కొంత త్యాగ మొనరింపవలెను. అటుల చేసిన సంతయు చక్కబడును. ఇక విరోధకారణ ముండదు. ఒకరినొకరు చంపుకొన నగనరముండదు. ప్రతివరమువారును స్వభావము ననుసరించుచు యితరులు వారి భర్తవము ననుసరించుట కభ్యంతరము కలిగింపకుండవలెను. అదరును స్వరాజ్యము కొరకు ప్రయత్నింపవలెను.

ఓ సోదరీమణులారా! ఓ పుత్రికామతల్లలారా! మీరు మీపురుషులకు తోడ్పడకు. వారు గుర్రములవంటివారు మీరు సారథులవంటివారు. మీరు మీపురుషులను సరియగు మార్గమున నడిపింపవలెను. వారు భర్తవ్యుద్ధమున చరించునటు లొనరించి మీరు మనదేశము నుద్ధరింపుడు.

ఇద్దరును రాట్టయిన మనకు క్రొత్తవిషయములు కావు. వాని మరల మన మనలచే పవలెను. నా వెండిలో నేను ఇద్దరు ఫీరల నీ ధరించితిని నాకు బాగుగా జ్ఞాపకమున్నది. ఇద్దరును మన మందరమును పూర్తిగా నవలంబించినచో మనకష్టము లన్నియును తొలగునని మీరు గ్రహింపజాలరా? ఇప్పుడు కామగూర్ల ధర వీక ఎమిదజాలుగానున్నది. దీనికేమందురు.

భర్తవ్యుద్ధమును వైకసే న ను న ద ల వ ద ని నాపురుషులకు నేరకను, మహమ్మదులకు నే నెల్లప్పుడును బోధించుచుండును. మీకుగూడ నటులే బోధించుచున్నాను. నా పుత్తులు జేవుని సేరయింజే ప్రాణముల నర్పించి కృతార్థముకారలె ననయే నే నెల్లప్పుడును కోరెదను. భగవంతుడు కరుణామయుడు. ప్రేమస్వరూపుడు. అతడు కరుణించిన ఎంతటి పునకార్యములైన నకలిగినా నెరవేరుచు గాన నో జగదీశ్వరా మమ్ము కరుణించుమని నేను దయచుచుని నిరంతరము ప్రార్థించుచుండును.

అవసర సభకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధులు

రేపు మెయిలుమీద బయలుదేరెదరు

శ్రీయుతుల పునులూరి కోదండరామయ్య కల్లాపగడ నరసింహశర్మ కనివారపు సుబ్బారావు కొవ్వలిగోపాలరావు ధాట్ల సీరాధిరాజు మంగిపూడి పుకమత్తయ్యకర్మ తంగిరాల రామసౌమయాజులు నోరిసీతారామయ్యగారు రేపు (8వ తేదీ) మెయిలుమీద నిడదవోలునుండి బయలుదేరి మహమ్మదూరుగా ధిల్లీ వెళ్లెదరు (తెలిపాత్త)

కలకత్తా పోస్టుమాస్టరు హత్యకేసు

కలకత్తా పోస్టుమాస్టరు హత్యకేసు

5 వ తేదీన 5 గురు శ్యామసుందర విచారణ ప్రారంభించి. కాంగ్రెస్ పోస్టుమాస్టరు అ. పుట్టెం రిక తేదీన చంపిన రింగులపూర్ ఫోటో శ్యామసుందర పేజి గారు తిరిగి పేజిగా అందువేసి మద్రాసు యా ఆఫీసు చేసెను. మద్రాసు పత్రికలు బి. పి. ఛట్టర్జీగారు వాదించి "మద్రాసు నేరమాఫీసరుల ఒక్కొక్కరినీ మరొకరిని కల్పించేరావని మద్రాసు కక్షయ మూల (ఫట్టి, ఎస్. కే. సునూర్) పేజిగారి కుటుంబ సభ్యులను చెప్పబడగాని మద్రాసు నేరము చేసేని మిరరింగిపో మూల క్రానుకరీ కు చేయబడినదేగాని మద్రాసు నిర్దోషియని వాదించగూడదని పేజిగారు మీ లో చెప్పి పట్టుల మాకు పేజి గారి కింగిరి గానమిచ్చుదు వాదించగూడదో యింగిరిని నియమించునో అలాచింతగూడని 5 గురు శ్యామసుందరలలో నభ్యుత్పదగు శ్యామసుందర పేజిగారు మద్రాసు శ్యామసుందరుల నడిగిరి.

"వ్యా" పేజిగారు సరిగ్రహించలేదు. 394 క్రిందమా క్రమ నేరముచేసినటుల మద్రాసు ఒక్కొక్కరినూ అని మేము చెప్పితిమి. హత్యనేరము నొప్పుకొనిన గాని నేనంగీకరించనని పేజిగారిని. మద్రాసు హత్యచేయలేదని మాన. కట్టెమ్మకము కలదు. పిస్తోలు కాల్పులకు మద్రాసు పోస్టాఫీసుకు దిగి నేగాని పిస్తోలుకాల్పులేదు. అతడు నలుగురు చేయించిన కత్తిని వారిద్దరును తానికేగి పిస్తోలుకాల్పు గాన మేమటలువాదించితిమి" చట్టర్జీగారు తెలిపిరి.

మీరు మద్రాసులో మాటలాడదగినవి ముగిసి గారనిరి.

అందుల కనుమరిసిచ్చి వాయిదా వేయవలెనని ఛట్టర్జీగారు కోరగా ముగిసి గారులుచేసి చెరసాల ఉద్యోగులకు ఉత్తరువును పంపిరి. ఛట్టర్జీగారు మద్రాసులో మాటలాడినట్టిరి.

మరల విచారణ ప్రారంభముకాగానే ఛట్టర్జీగారి నడుగగా నేను మద్రాసునిమాచితి మేమే తనపక్షమున వాదించవలెనని అతడుకోరెనని ఛట్టర్జీగారు తెలిపిరి. క్రతివాదమును ప్రారంభించిరి.

"సాక్ష్యమునుబట్టిమాడ మద్రాసుహత్యచేసెని వారరకు తెలుపుట కట్టెలవారను లేదు. కానకుల తెలుపగూడదని వ్యా" పేజిగారుమెదుల నేనువాదించితిని గాని ఆయన అంగీకరించలేదు. మద్రాసుకాల్పున పిస్తోలు గుండలనునే పోస్టుమాస్టరు చనిపోయెనని ఎవరను సాక్ష్యమిచ్చుతరు. ముగ్గురిలో ఎవరుకాల్పురో కబువుకాలేదు. వ్యా" పేజిగారు మద్రాసువాదమును జూరరుకు తెలుపలేలేదు. ఒకనిచంపుటకు ముగ్గురు వానివై పిస్తోలుకాల్పునవోఅందులో నొకనిగుండులను మూతమె అతడు చనిపోయెనని కత్తినివారిద్దరును గూడ హత్యనేరమునకు బాధ్యులగుదురని పేజిగారు నిర్ణయించిరి. శిక్షాస్ఫూర్తిలో నలుల నిధింపబడలేదుగాన నది న్యాయవిరధము. నలులనున్నవాడుగూడ తానికే వెల్లవారిలోపాటు సమానముగా బాధ్యుడగునని పేజిగారు నడిపిరి. అదిగూడ న్యాయవిరధమే. కిర్యావీల వాదమును పూర్తిగా వ్యా" పేజిగారు జూరరులకు తెలిపెనుగాని మద్రాసువాదమును సరిగా తెలుపలేదుగాన నది అక్రమమని" ఛట్టర్జీగారు నడిపిరి.

6 వ తేదీ విచారణ

5 వ తేదీన మరలవిచారణ ప్రారంభమైంది. శిక్షాస్ఫూర్తి 84, 149 కక్షనును గూర్చి ఛట్టర్జీగారు వ్యాఖ్యానమును వివరించిరి. చంపుటకు ఎత్తుంచి గుండునుకాల్పునను అది తగులనివో హత్యనేరమును మోపగూడదు అని ఛట్టర్జీగారు నడిపి చాల ప్రమాణములను చూపిరి. సాక్ష్యమును చదివినగాని విషయము స్పష్టముగాదని ముగిసి గారు నడిపిరి నేడు మరల విచారణ జరుగును.

చిత్తూరు మండలసంఘము

ఈ నెల 9 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రము 4 గంటలకు తిరుపతి గాంధీ విద్యాలయములో వై సంఘసభ జరుగును కుప్పులు దయచేయవలయును.

క. రాజగోపాలాచారి, కార్యదర్శి.

బాబరు అకాలీలు

బాబరు అకాలీలు

కొంభం కలందరకడ బాబర్ గామమున నున్నారని యీనెల మొదటితేదీ ఉదయమున పోలీసు ఉద్యోగికి తెలియగా ఒక అభ్యుదయము కలదు వెంటనే పంపెను. బాబర్ గామమును చుట్టవేసిరి. అప్పుడు ఆ గురు అకాలీలు గ్రామమునందలి కలికత్తా పోలీసు ఉద్యోగిని యాడగానే అతనినొక పిస్తోలును కాల్చిరి. అకాలీసాయకుడు 30 X జముల దూరమునందలి ఒకచోటి అన్నగోళమును వివరము అది అభ్యుదయ గిరి 10 X జములదూరములో వడిదిగాని ప్రేలెను. ఇంతలో అభ్యుదయకత్తి ఆయంధములకు నేలకెక్కినది వారిని కోరిగాని వారు వివరము. మరియొకడు మరల పిస్తోలు కాల్చెను. పిమ్మట వారు నలుగురును కడలిపోసారి ఉద్యోగి ఒక్కఁడు సారము పోలీసువారు ఈపాటలను కాల్చిరి. ఆ ప్రాంతములయందు జలమయముగా నుండెను. వారు నలుగురు నొక లోకమున యీదుడు పోవుచుండిరి. అలల చొంటపాపాపాలు అను దేవాలయమునకు చేరువకు నీటితయను పాటలన్నవి. ఆ పాటలో దాగియుండుటకు వారు పోవుచుండిరి. వారిలో ముగ్గురికి నీళ్లలోనుండగానే గుడ్డు తగిలెను. వారిని పరీక్షించుటకు పోలీసు వారు దగ్గరకురాగానే శాల్పకవాడు కత్తిమాసి ఒక కనిస్తేలు వై వివరము. అనిస్తేలు బట్టించినిగినది. అంతట వానిని గూడ కాల్చిరి. వారు పిస్తోలును నీళ్లలోనే పారవేసిరి. వారిద్దరు నొక కుప్పాయందు రెండుగురులందరూ తూటాము దొరికెను. నీటి నేడరులుండి నీళ్లవై నేలముండెను. కరణినింగు, వేసింగు, మహిధరనింగు, భిష్టునింగుగార్లు నలుగురు నీటిగా మడసిరి. ఒక అభ్యుదయ నకు మెడ వై నీ మూడు గాయములు తగిలెను. మరే నవ్వుము అకాలీలేదు.

ఇంధ్రాముకన్య హత్య కేసు

పూనా నెలవైరు 6:—ఇంధ్రాము కన్య హత్య కేసునందు, జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు మేకే గారి దీక్షమున తిరిగి విచారణను సాగించిరి. ప్రథమమున, పోలీసు నూపరింపెండెము విల్లునగారి సాక్ష్యము నైకొనబడెను. తాను ప్రభుత్వదళమున నుండగా హత్యవార్తను తెలియకచ్చెననియు వెంటనే హత్యయొక్కపడిన ప్రదేశమునకు వెళ్లిచూచితినియు, తరువాత మద్రాసు అతనినవ్వులను వశపరచుకొంటినియు వాదించునది నేను హత్యయొక్కపడిన ప్రదేశమునలర్పిలుచుచున్నాననియు పోలీసు రిపొర్టును. తరువాత సానూను వైద్యులముందు అనిష్టెంట్సులగు గోపాలకృష్ణగారు విచారి పడిరి. ఒకకన్యయొక్క కేసును పోలీసువారు తినిద్రవ తేగా వానిని పరీక్షించితినియు కరీరము రెండుప్రక్కలమును కుప్పాగుండెదెబ్బలు కలవనియు తెలిచి సంపూర్ణముగా చిన్ని భిష్టు మై యున్నదనియు తు పా కి గుండు ముక్కిలు కొన్ని మెడకునందు గాన్పించెననియు కుప్పాగుండెచేరినే మరణించెనని తన అభిప్రాయమనియు వాతడు సాక్ష్య మొనగెను. తరువాత కర్పియందలి నైతిక ధర్మమునందలి నేరకు దొడుగు నైతికము గుర్తించి మద్రాసువాని తమవద్దనుంటి తిని కొని వెళ్లెనని దెలుపుచు మద్రాసు యొసగిన రసీదును చూపించెను. తరువాత నొకవిద్యార్థి విచారించుటడెను.

ముద్రాయి

తరువాత మేజిస్ట్రేటు మద్రాసు ని ఏమైన బెప్పుకోవెదవామని ప్రశ్నించగా ఏమియు బెప్పుటలేననిదేదని మద్రాసు ప్రత్యుత్తరమొసగెను. మేజిస్ట్రేటు పన్నెండు ప్రత్యుత్తరములను, దానబెల్లొరియందు జన్మించితినియు తనకిం ద్రియంగుల ఒక్కరిలో జీవించియుండెననియు, ఆదివెన్న కాళయందు కిందకడకు నుండెననియు మద్రాసుచెప్పెను. యూర పియను బ్రతిపూపారవలె విచారించబడలేదను మద్రాసువాదము సకారణముగ నిరూపించుకొనుటకుగాన కేసువిచారణ 18 వ తేదీకి వాయిదావేయబడెను.

వరదల భవాయక సంఘము

బొంబాయి ప్రముఖుల ప్రశంసనీయ ప్రయత్నములు బొంబాయి, నెలవై 7:—భారతదేశమున వివిధపాంకిములందు వందలచే బాధకుడున్నవారికి సహాయమొందుటకువర్య దీనికోసముగాను బొంబాయి ప్రముఖులు నిన్ను బహిరంగ సమావేశము జరుపబడెను. 30 బెన్నెడ్జీ జిజీవాలు అభ్యుత్తర వహించెను. సరోజినీదేవి, మిరాబాి నవామ్యుడు ఖాన్, హెచ్. పి. మోది మొదలగువారు ప్రసంగించిరి కనరా. లిహారు, ఉత్తరముల వారు మొదలగు, కుదలవలన బాధపడిన ప్రదేశముల ప్రజలకు సహాయ మొనర్చుటకు ధనమును కనూలు కేయుటకుగా నొక యువసంఘము నియమింపబడెను. సభయందే 11 నేల రూప్యములు సాగ్ధా మొన్నబడెను.

గాంధీ మహాత్ముడు

గాంధీ మహాత్ముడు

మూడునాలుగు కోజులలో విడుదలచేసెదరు

పూనాలో ప్రజలమగువందలి

లోమాన్య పత్రిక

గాంధీ మహాత్ముని ఎరవాడ చెరసాలనుండి మూడు నాలుగుకోజులలో కడలెదరను వందలి పూనా నగరమున కడలె ప్రజలముగా నున్నదని పూనా విలేజురి బొంబాయి లోమాన్య పత్రికకు వ్రాసెను.

శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలుగారు

అహమదాబాదు చేరిరి

నిన్న 6 వ తేదీ రాత్రికి శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలు గారను నాగపూరు వల్లి చెరసాలనుండి వదలబడిన గుజరాతు వలంబీరులును ఆహమదాబాదు చేరిరి. ఆహమదాబాదు రైలు స్టేషనునకు వద్ద అహమదాబాదు నాయకులును చాలమంది పోతులును వాకి ఫుమరుస్వాగత మొసగిరి. పిమ్మట బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభలో యిద్దరు వలంబీరులు తమ కార్యాచరణమును వివరించిరి. గాంధీ మహాత్ముని విడుదలచేయవలెనని కోరుచు మరల సత్యాగ్రహమును ప్రారంభి పరలె నని వారిద్దరిలో నొకరు శ్రీవల్లభాయి పటేలు గారిని కోరిరి. "నాగపూరు సత్యాగ్రహమును విమించుటను గూర్చి చాలమంది నన్నా కేసింది. గాంధీమహాత్ముడు కెయి రాలో సత్యాగ్రహము సాగించివుడు నేను మహాత్మునితో గూడ నచటనుంటిని. తాను ముందేమి చేయవలచిన ది యొక్కవధియుండగనే మహాత్ముడు దొరతనమునకు తెలుపుచుండెను గాన నేనుగూడ నాగపూరులో నటులేచేసితిని. మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువురద్దపడినవెంటనే పోలీసు నూపర్నెంటు మరయొక ఉత్తరువును ప్రకటించగా నే నటులచేసితిని. సత్యకాతి, త్యాగములతో సత్యాగ్రహములను సాగించుటకు నాగపూరుకు వెళ్లలేదని ఆ. భా. కాం. కార్యవంఘమువారు వాదించి యొసగిరి నేను నాకుగడిచేకమునకు. తగినటుల వాదించి వెరవేర్పితిని. నేనేమైనకప్పు, చేసినవో ఆవారబా బెట్టికో తెలిపిన విషయకు సిద్ధముగానున్నాను. క్రీస్తుగూడెద గాంధీమహాత్మాకి జయ అని అందుకుయు అండ్లములయందొకడ కేకలు చేయుటయు తగుమనుష్యులు చేయదగినపనులు కావుగాన నేనే స్పటికననుమతిగను ఈ మాటనేను ప్రతికాయుంతకాలము నిటులే చెప్పుచుండును. చెరసాలలకు పంపబడిన వలంబీరులను వకలి నేనెదరుచు నిన వారందుల కంగీకరింపలేదు. వారిని వరముటకుల కారణమును తెలిపిన పిమ్మట వారంగీకరించిరి వారిని వదలించో మరల మరల వారు సత్యాగ్రహము సలుపకమానని దొరకనమువా రెగి యిండియే వారిని వదలిరి. అన్ని రాష్ట్రములనుండి హెచ్చుముంది వలంబీరులు నాగపూరుకు వచ్చుచునేయుండిరి. నన్ను ఆరెచ్చుచేసిననుభావవేల కొలదివలంబీరులచటికి రాకమానకు చిహ్నిన్ని కార్యమునుగూర్చి యే జీవీయులింకటి త్యాగమును చూపుటలన ఏదైన ఘనకార్యమును పూనుకొనివుడు వారెంతటి త్యాగమునైన చూపుటకు వెనుకీ జరని యీనానాపూరు సత్యాగ్రహము వలన నాగుగా స్పష్టమైనది. అట్టిఘనకార్యమునకు పూనుకొనినట్లు చేయు డీవుడు సంసిద్ధులుగాలేనివో కొంతకాల ముగుటకుంచి దిగాని తొందరపడే వెటదారి ద్రోవకట్టు యుచితిమిగాదని వల్లభాయిగారు నడిపిరి.

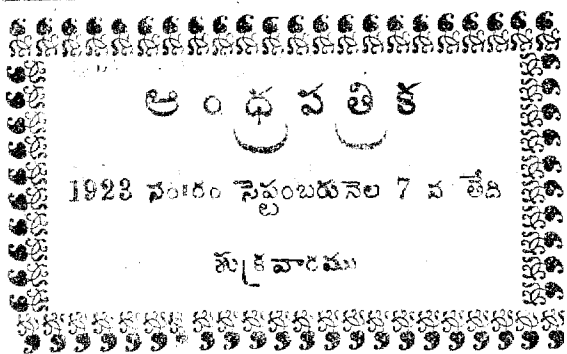
బాబరు అకాలీల కేసు

6-వ తేదీ విచారణ

నిన్న మరల విచారణ జరిగినది. రెండవ ఆఫ్ఫిడెంట్ సాక్ష్యము ముగిసినది. ఈచేవారు గంధాసింగుగారిని చంపుటకుచేసి కట్టెలంర నీకాక్షి వివరించెను. ఫిర్యావీల పక్షమున చాలమంది సాక్షులున్నారు. పోలీసుడిట్టియినప్పైకకు జరిగినను, సుజాయి ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శియే, డిప్యూటీమామను గూడ సాక్షులుగా నున్నారు.

ఆదోనిలో వారటాలు

27 వ తేదీ సోమవారమునాడు ఆదోనిలో పూర్తిగా వారటాలు జరిగినది. బహిరంగసభలో కెవ్వావోనాల్లా నిరసకీర్త్యాన మామోదించబడెనని ఒకరు వ్రాసిరి.

ఆంధ్రవత్తిక

1923 సం॥ సెప్టెంబరునెల 7 వ తేది

శుక్రవారము

చింతామణిగారి ప్రసంగము

సంయుక్తరాష్ట్రములందు చుంతిడవి నాక్రమించి, దానివలన యుపయోగము గాన్పించక రాజనామానిచ్చిన సి. వై. చింతామణిగారికి, ఇతర మితవాదనాయకులవలె ధ్రువ దొలగినది. సంస్కరణములను నమ్ముకొనిన దేశమునకు మోక్షముగలుగ దను సత్యము మీకిని గోచరించి నది. ఇంకను యాశయేమయిన మిగిలియున్న, కెనియానిర్ణయముతో నడియు తొలగియుండును. నిన్నటిదినము గోక్షేటాలో జేసిన ప్రసంగము నందు సత్వరస్వరాజ్యవశ్యకతను వారు నిరూపించిరి. ఇప్పుడు అన్నిపక్షములవారిలోను పద్ధతుల విషయమై కొంత భేదమున్నను, గమ్యస్థానము విషయమై ఎట్టి భేదాభిప్రాయము గనుపించదు. పద్ధతులలో గూడ, అసహాయపద్ధతి స్వరజనామోదము బడయుచున్నది. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సుతో నేమి, సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనముతో నేమి సంబంధమును వదలుకొనవలయు ననిన, అసహాయవాదము నవలంబించుట గాదా? మితవాదు లీ సంగతిని బహిరంగముగ నెక్కుకొనక పోయినను, ఫలితములనే యగుచున్నది. కెనియా విషయము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు పరిక్షింపబడినది, ఎల్లరు భావించుచున్నారు. ఇంతవరకు తెల్లవారు భారతీయులను పీడించుచో, అందుకు బాధ్యతను అధినివేశ రాజ్యములపై మోపుచుండెడి వారు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు అధినివేశ రాజ్యములతో జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు వీలులేదని తెలుపుచుండెడి వారు. కెనియా విషయ మట్టిగాదు. కెనియా కింకను అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్య మొసకలేదు. కెనియా బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి పరిపాలనకు లోనైయున్నది. అట్టి రాజ్యములో గూడ, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు వలసరాజ్యముల వారి పద్ధతుల నామోదించుచో, ఇంతవరకును దెలుపుచున్న సమాధానములును క్షమాపణలును నట్టి బూటకములని తేటపడుట లేదా? వలసరాజ్యముల వారును, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారును సమయము వచ్చునప్పటికి ఏకపద్ధతి నవలంబించిరి. మితవాదు లిక నెవరి శరణు జొత్తురు?

ఇండియా ప్రభుత్వముపై యాశముండే యంతరించినది. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు రెటుల జెప్పిన, నటుల నడుచుకొనుటకు వారు ముందే సంసిద్ధులై యున్నారు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు ఇండియా ప్రభుత్వము సర్ది నేలు శాఖ యని కర్జను ప్రభువు గారు దెలిపిన సంగతి వాస్తవమని, వారి చర్య తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో, మితవాదుల యాశలు పూర్తిగ నుడుగుట వింతగాదు. చింతామణిగారికి గూడ యాశ లంతరించినవి. కెనియా విషయమై తాత్కాలికముగ నసమ్మతి దెలిపి, భారతీయులు పిమ్మట నిదురబోయిన ఇసుమంతయు ప్రయోజనము దడని చింతామణిగారు తెలియజెప్పిరి. అటుల గావించునెడల, భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కర్హులుగా రని వెల్లడియగు నని, చింతామణిగారు మందలించిరి. హిందూ దేశమునకు

స్వరాజ్య మున్నచో, కెనియా విషయమై ఇంత యవస్థపడ నక్కరలేదు. ప్రజేచ్ఛుచు కొనసాగించుటకు ప్రభుత్వ ముపుడు బూనుకొనక తప్పదు. ఈ సంగతిని చింతామణిగారు గ్రహించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము బాధ్యతాయుతి యగుచో, బ్రిటీషు ప్రభుత్వనిర్ణయము నంగీకరింపక, ప్రజలతో బాటు ఆందోళనము సలిపియుండును. అందుచే నిష్పక్షముఖ్యముగా సంపాదించవలసినది స్వరాజ్య మని, ఎల్ల రంగీరించుట వింతగాదు. చింతామణిగారు తమ యనుభవముబట్టి ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతి విఫలమయ్యె నని ఖండితముగ దెలుపుచున్నారు. ఇటుల జరుగు నని జాతీయవాదులు ముందే యూహించి యుండిరి. ఒకటి రెండు విషయములలో దప్ప, ఇండియా ప్రభుత్వము ప్రజలకు సంపూర్ణముగ బాధ్యతవహించవలయు నని చింతామణిగారు గోరుచున్నారు. చింతామణిగారు దెలిపినటుల, గమ్యస్థానము విషయమై ఇప్పుడన్నిపక్షముల వారిలోను దాదాపుగా నేకాభిప్రాయము ప్రబలి యున్నది. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి విషయమై గాంధీ మహాత్ముడు ప్రతిపాదించినపుడు మితవాదులు కరిహాసముజేసినను దాని యవసరమును వారిపుడు పూర్తిగ గ్రహించుచున్నారు.

కాని, కేవలము స్వరాజ్యవశ్యకతను గ్రహించి నంతమాత్రమున లాభము లేదు. కెనియా భారతీయుల గౌరవమును నిలుపు తెటులు? స్వరాజ్యమును త్వరలో సంపాదించు మార్గ మేమి? ఈ విషయమై చింతామణిగారు రెట్టిసూచనల గావింపరయిరి. ఇప్పుడు గావలసినవి కా ర్యా చరణ పద్ధతులు. కేవలము ఆదర్శమును నిరూపించి సంతృప్తి జెందెడి కాలము దాటిపోయినది. స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు, భారతీయులు తమ ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుట ముఖ్యపాదము. అసహాయద్యమము ఇట్టి పాదమునే వ్యక్తపరుచుచున్నది. మానవ స్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలిగినపుడు, సహాయ నిరాకరణమును, సత్యాగ్రహమును అవలంబించుట ఫలప్రదమని, అసహాయద్యమము బోధించుచున్నది. మితవాదులు గాని, మరియొకపక్షమువారు గాని, వేరొకపాదమును నిరూపించజాలకబోయిరి. తుదకు వారికిని సహాయనిరాకరణమే శరణ్యమగుచున్నది. చింతామణిగారు వాయకులు. ఇంకను కాలమును వ్యర్థపరుపక, సహాయనిరాకరణపక్షము వారితో చేతులు గలిపి పాటుబడుచో, వారుగోరిన కోర్కెలు తప్పక సఫలమగును. మితవాదులుగూడ సహకారపద్ధతులను విడుచుచో, జయ మతిత్వరితముగ లభించగలదు. అసహాయవాదు లీ తరుణమున ఎక్కుడు శ్రద్ధతో కృషి సలుపవలసిన యవసరము గలదు. వారిబోధనలకన్న వారి కార్యములవలన నెక్కుడు లాభ ముండును. నూరు యువదేశములయినను, ఒక్కనాగపురపు సత్యాగ్రహముతో తులనగావు. అసహాయవాద సిద్ధాంతము గూర్చి, నాయకులు కొందరు సందియములజూపుచు, మరల ప్రాతి తెన్నలవంకకు నడుచుచున్న నీ సమయమున, నాగపురమునందు సత్యాగ్రహము నారంభించి జమకాలాల్ బజాజ్ ప్రభృతులు సత్యాగ్రహసౌష్ఠ్యమును నిరూపించి శాసనసభలలో ప్రవేశించు నప్పటికన్న, సభల వెలుపలనుండి ప్రజలు తమ హక్కులను కాపాడుకొనుటచే, ప్రజాశక్తి అదృష్ట లిల ప్రవృద్ధి జెందు నని, రుజువుజేసు గలిగిరి. కాన్సిల్లో, అసహాయమా, ఏది ముఖ్యమున ప్రశ్న యుదయించినపుడు అసహాయమే ముఖ్యమని స్పష్టమగుచున్నది. వాదప్రతివాదములకన్నను, కార్యాచరణమువలననే సత్యము స్పష్టముగ గోచరింప గలదు. గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనిన

నాటినుండియు, నాయకులు అనవసర వివాదములలో దిగక నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుటకు ప్రజలను ప్రోత్సహింపచియున్నచో, కాన్సిల్లో ప్రశ్న యుదయించెడిదిగాను | నాయకులు తమ ధర్మమును నిర్వహించకబోవుటచేతనే, ప్రస్తుత విషయస్థితి తలస్థించినది. ఇకనయినను ఏరు మేల్లేని, అసహాయద్యమమును శ్రద్ధతో కొనసాగించుచో, మితవాదులును తదితర సహకారులును వారి యడుగు జాడల ననుసరింపక మానరు. ఇట్టి యవకాశమును బోగొట్టుకొనుటకన్నను, అవిశేషము వేరొక టుండబోదు.

జపాను నిలయము

జపానుదేశమునకు సంభవించిన యా పద మహాఘోరమయినది. ప్రళయకాలము నిడి మరి పించుచున్నది. లయకారకుడు ప్రళయ సృష్ట్యము జేయ దొడంగెను. మృత్యుదేవత యొనర్చిన విభత్సము వర్ణనాతీతము. ఇట్టి దురవస్థ వాట్లు నని ఎవ్వరును యూహింపరయిరి. ప్రకృతి రహస్యముల నెఱుంగ నేరీకి తరచు? ప్రకృతిశాస్త్రము, ఇంకను శైశవావస్థయందే యున్నది. అగ్నిపర్వతము లీ తరుణమున తమ శక్తినంతయు జూపు నని గాని, భూమి నిరురనండి లేచి ఒక్కమారు కదల భారి పట్టణములను పల్లెలను ధ్వంస మొనర్చు నని గాని, వాయువు తన ప్రచండవేగము నీ సమయమున గనుబటుచునని గాని, అగ్ని యాసమయమున భీషణాకృతి దాల్చి పురములను దగ్ధ మొనర్చునని గాని, సముద్రాడు పొంగి ప్రాణుల నేకులను తన పొట్ట బెట్టుకొనునని గాని, ఎవ్వ రూహించగలిగిరి? వంచ భూతము లరీతినీ తమ ప్రచండశక్తిని గనుబటుచు నని, ఏకాలజ్ఞానము ముందుగ దెలుపడయ్యెగద. జపాను తన శక్తులనన్నిటిని పెంపొందించుకొనుట కును, ప్రపంచములో నగ్రస్థానమును జపించుట కును ప్రయత్నముల సలుపు చుండెను గాని ముందున్న యపాయమును గుర్రెఱుగ దయ్యెను. మానవుని కింజీజ్ఞత కింతకన్నను నిదర్శక మేమి గావలయును? జపానుకు ముప్పదిమైళ్ల దూరమున నున్న ఒషీచూ ద్వీప మంతయు అదృశ్యమయ్యెనట. ఎంత యాశ్చర్యము? భూములు జలమయములగు ననియు, జలము భూమిగ మారుననియు వినుచుండము గాని నేడది ప్రత్యక్షముగ పొడగట్టుచున్నది. ఇంద్రియములకు గోచరించెడి వస్తువులకు వేనికిని స్థిరత్వము లేదని విదిత మగుచున్నది. జపానులో నెంతమంది జని పోయిరో, జెక్కటకు సాధ్యపడదు. బ్రటిషియున్న వారినిబట్టి చనిపోయిన వారి సంఖ్య సూహించ వచ్చును. 15 లక్షలజనమున కీ సంఘటనమువలన బాధ గలిగి యుండవచ్చు నని యూహించబడుచున్నది. టోక్యో, యోకోహామా, యొకాసుకా, మొదలగు పెద్దపెద్ద పట్టణములు ధ్వంసముజేయబడెను. ఇరువది వేల చదిరపుమైళ్ల విస్తీర్ణముగలిగి, కోటి ఏబదిలక్షలు ప్రజలు గల ప్రదేశమున కీ యువద్రవము సంఘటిల్లినటుల, దెలుపబడినది. అగ్ని ప్రమాదమువలన, నిహతులయినవారు రెట్టి బాధల వాలయిరో ఎవరు జెప్పగలుగుదురు? ప్రపంచమంతయు జాతిమతభేదమాలేక జపానుకు గలిగిన యావదకు సానుభూతి జూపుట, ధర్మము. ఇట్టి సమయములలో, సానుభూతియు, విచారమును దప్ప, వేరొక భావము గలుగజాలదు. పెక్కుదేశములవారును జపాను దురవస్థకు మాన్యుటకు తమకు దోచిన సహాయము జేయుచున్నారు. భాగ్యము మొదలగు తిను బండారములను వంపుచున్నారు. ఆసియాశక్తిని మొదట ప్రదర్శింప

శ్రీరామాయణ కాలక్షేపములు:— కేట
గరిలో. పరా-రా-శ్రీ శ్రీవామిశిక్షలను రామరాశ్రీ పురుష
గరి గృహమును చాలె నెల తే 25 దినండి శ్రీయదామాత
ణమును వారి భార్యముగా ప్రతిభోజు గృహిణి గలమును
దిన 12 గంటలవఱకు శ్రీమాత కాలక్షేపమును దామ్యము
గారిచే జ పడుదుమా అగమ్యునెల తే 30 దినమువఱకు
స్వామ్యజ్యోతిషాభిషేకము అనుచుహోత్సవమును శ్రీశ్రీ కేట
గరి రాజాగారు అతివైభవముగా నిర్వహించుటలోటి జరిపితిని
దించిరి. సమయ మహోత్సవమును మిమ్మిగా జేయవలెనని
వాది బ్రాహ్మణసమారాధనలలోటి జరుగువనినది. భక్తులు వేట
కొలది ప్రాంతభోజు మొదలు జ్యోతిషోపన్యాయము వచ్చి
శ్రీరామ్యులకు పాత్రులైరి. తే 31 ది ఈరంగపు వృద్ధులు
జరుగుటది సంపూర్ణి చేయబడినది. (మిరు)

ఇటలీ - గ్రీకుల గాద

ఇటలీ ముష్కరపు పట్టు పట్టుట

సీనీరు ముస్కలిని గారి ప్రకటనము

జాతిసమితి అధికారము.

ఏదెప్పు, సెప్టెంబరు 5:- గ్రీకు ఇటలీ తగవునుగూర్చి జాతిసమితివా కేసు తీర్పు జెప్పినదిగాని ఆత్యాకులతో ఎదురు జూచుచున్నారు.

ఇటీవల ఇటలీవారు గోరన పరిహారముగాక కాల్పులతో ఇటలీవారు నిలువలైన ఖర్చు 88000000 లైరును (నాణెములు) గోజు 1 కి కాల్పుల ఆక్రమణకొన్నందుల కను ఖర్చు 1700000 లైరును జేసికొనుచున్న గ్రీకుపతిధుల దగ్గర భద్రతకుగ నుంచబడినది. ఆలసరమగుచో దీనిని వాడెదరు.

ఇటలీ కోర్కెలు

జేసివా, సెప్టెంబరు 5:- ఈ గ్రీకు-ఇటలీ తగాదాను రాయబారుల సంఘమువారు తీర్మానించునని నియమ జాతి సమితివారు జోక్యము కలుగజేసికొనరా దనియు సీనీరు సలూద్రాగాదు తెలియజేసిరి.

ఈ ఏర్పాటులు కూడదని ఇటలీ ప్రతినిధి పోలిటీస్ గారు ఆక్షేపించిరి.

సలూద్రాగాదు తెలియజేసిన సంగతుల నన్నిటిని ఆమూల్యముగ పరిశీలించుననియు తేలికవరకు చర్చను ఆపుజేయుటకు నిశ్చయించిరి.

ముస్కలినిని గారి ప్రకటనము

కోము, సెప్టెంబరు 5:- నేను నుకొన్నట్లులే నేను జేప్పిన సంగతులు ప్రేటుబిటను, జేసివాలతో సంబంధమును కలుగజేసెను. భృతహారమును తాదామూలమున గ్రీకుల ప్రయత్నములను కొందరు అన్వేషణయులు అంగీకరించిరి. వారు కొంచెము ఈ సంగతిని గూర్చి మారముగ ఆలోచించుట కిది అవకాశముగ ఏర్పడును. నిశ్చయము, భృతహారముతో మన హక్కులకు అడ్డండ్లను నమృతముతో జాతిసమితి చెప్పజోవు తీర్మానము నెదురుజూచుచుండెదము గాక.

ఇటలీ అధికారము

జేసివా, సెప్టెంబరు 5:- జాతిసమితి నేటి కార్యక్రమము చాల ముఖ్యమైనది. సభ్యులయొక్క క్రిస్టినిటీనియని. ఇనుక జేసిన రాలకున్నది. కాల్పులకుట్టిరి సమర్థించుచు తగుతప్పును గప్పిపుచ్చుచు కాల్పుల ఆధికారములపై శరణుల నాలోపించుచు దీర్ఘముగ కొన్ని సంగతులను చదివి వినిపించెను. వారులైన రాయబారులు రాయబారుల సభచే నియమించబడిరిగాన ఆ విషయమై రాయబారుల సభవారే విచారింపవలెనని. జాతి సమితివారికి అధికారము లేదని.

ఇటీరొక్కనికొక్కవారు తాదామూలమున తప్పించుకొనుటకు గ్రీకులు జాతిసమితినిగూర్చి గోరనిది. ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు తంత నూత్రము జాతిసమితివారి తగవును జోక్యము కలుగజేసికొని తీర్మానించుటకు ఆంగీకరించనియు జాతిసమితి అధికారములు అత్యున్నతమైనవియు కన్పిస్తోంది.

జాతిసమితి సభవారు ఈ విషయమై జోక్యము కలుగజేసికొనరాదని ఇటలీ ప్రభుత్వమువారి కృతనిశ్చయము. వారి దృఢావేశమును, వారి యభిప్రాయమును మార్చుకొనరానిది.

తేలికవరకు చర్చ నాపుజేయవలెనని వైకపుంటు ఇటీగారు కోరిరి. రాబర్టు సినిమా ప్రభు విందులకంగీకరించిరి. పది, పందొండు, పదునైదు నూత్రములను ఆంగ్ల ప్రెంటిభాషలందు చదివి వినిపించవలెనని కోర ఆట్లు చేయబడినది. ఈ నూత్రములతో జేప్పబడిన వైకపుంటు, సెల్టీ, సెల్ట్ జర్మెయిన్సు, త్రియన్కో సంఘముల గూర్చి ఆలోచించినగాని యూరపు మరల ముక్కముక్కలకు తీసిపోయెను. ప్రస్తుతమున్న యూరపు మరల కథలను గాననీ జరుపును.

ప్రజలు సంకోచమును జూప ఇది తక్షణమే అణచబడెను.

గ్రీకు ప్రయత్నము

తరువాత గ్రీకు ప్రతినిధి పోలిటీస్ గారు తమకథ సంతను సామర్థ్యముతో తెలియజేసిరి. ఎట్టినిరసనము అట్టిలేకనే ప్రజలు దీనిని అంగీకరించినటుల కనిపించెను. గ్రీకులు తమ బాధ్యతను తప్పించుకొనుట ప్రయత్నించుచున్న రక్తమును తప్పునకు తప్పుని ఖండించిరి.

నిజస్థితులన్నియు బయటపడుటకు జరుగుదుగ ఈ విషయమును అంతర్జాతీయ సంఘమువారు విచారింపవలయునని గ్రీకులు కోరిరి. వీరు తీర్మానించు ప్రకారము గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనెదరు. ఇటలీ-గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు దిద్దరుకు జాతిసమితి సభ్యులే గనుక అభియములను బట్టుకొనుట అవసరమని.

జాతిసమితి అసెంబ్లీ వారికి తెలియజేయుటకు తేలికవరకు జాతిసమితివారు తీర్పు జేప్పవలెనని రాబర్టు సినిమా ప్రభువు గోరెను.

ఎవరు తీర్పు జేప్పవలెనది ?

లండన్, సెప్టెంబరు 5:- రాయబారుల సభవారు జేసి వా హక్కులను గూర్చి తీర్మానించు నని లండన్ లో అనుకొనుచున్నాడు. కాల్పుల ఆక్రమణ సమస్య తేలవలసియున్నది. ఈ విషయమై రాయబారుల సభ కథికాంశములేదని తెలియచున్నది. ప్రాయశః జాతిసమితివారు పరిష్కారము చేయవచ్చును.

జాతిసమితి యధికారమును ధిక్కరించుట

జేసివా, సెప్టెంబరు 5:- జాతిసమితిని గూర్చున్న చేత ఇతర రాజ్యములు తమ గౌరవమును, స్వత్యములను గాపాడుకొనుటకు అధికారము పోయెనని యర్థము కాదు. ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు జాతిసమితి అధికారమును నిరాకరించు నుద్దేశ్యము లేదు. వారి అధికారమును మన్నించి నిలబెట్టవలసినదే. ఒక్క ఇటలీ అభయమిచ్చినంతమాత్రాన జాతిసమితివారు భయము లేదనిగాని ఇతరులను భయము కలుగుననిగాని భయపడ నవసరము లేదని.

గ్రీకుల యభిప్రాయము

జాతిసమితి సభ్యులలో నొకరు జాతిసమితి యధికారమును అంగీకరించనందున జాతిసమితివారి విషయమును జోక్యము కలుగజేసికొనుట మానవలె నన్నచో జాతిసమితి అంతరించును. ఇట్లు మనమిప్పుడు ఒప్పుకొందుమేని శేపు ఇంగ్లీషరు బయటజేరి జాతిసమితిని నూత్రము మాకు వర్తించవు అనవచ్చును. తీసివలన జాతిసమితికి అపాయము గల్గునని పోలిటీస్ గారు రనిరి.

ఇటలీ ప్రతికూళి ప్రాయములు

ఒక్క అంతరి ప్రతికూళి ప్రాయము ముస్కలినిని గారి వైఖరిని ఆక్షేపించుచున్నది. తక్కిన ప్రతికూళి లన్నియు విడిచివారిని దూరుచున్నది.

రాయబారుల తీర్మానము

పార్లమెంట్, సెప్టెంబరు 5:- రాయబారుల తీర్మానము ప్రకారము వారి మతమును అపరాధము నిచ్చుటకు సిద్ధముగ నున్న వారమని గ్రీకులు తెలియజేసిన సంగతిని సహద్దు నిర్ణయ సంఘమున నున్న మూడు రాజ్యముల ప్రతినిధులతో ఒక విచారణ సంఘమును నెలకొల్పి వలెనన్న సంగతిని రాయబారులు గ్రహించిరి. తమ రాజ్యములలో జరిగిన రాజకీయ నేరములకు ఆయా రాజ్యములవారు బాధ్యులను అంతర్జాతీయ కార్యము యొక్క సిద్ధాంతమును పీరు గుర్తించిరి. విచారణ చేసినవలసిన విధానమునంతను తీర్మానము పీరు ఆలోచించెదరు. ఈ తీర్మానము జాతిసమితివారికి తెలియజేయబడును.

కాల్పు

లో గ్రీకు సినిమా, పోలిస్ అధికారులు తమ పనులను మరిల ప్రారంభించి చేయుచున్నారని తెలియచున్నది. కోపముతో ఆక్రమించుకొనలేదని సలూద్రాగాదు తెలియజేసిరి.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీ సమాజమువారు బెజవాడలో ఈనెల 8-వ తేదీ శనివారము రాత్రి

కనకతార నాటకమును

ప్రదర్శన మొనరింతురు.

కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

మూంఛెస్టరు బట్టలవర్తకము
శిల్పి జేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఏదెప్పు ముగ జేయునది తెలియలేదు.

వర్తమానము

ట్రేడ్ కాంగ్రెస్

పీచుత్తులో జరిగిన ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసు సభ్యులను అధ్యక్షులు కాంగ్రెస్ కార్యక్రమ కమిటీ తన యావచ్చుకొని కాలమును కార్యకర్తలకును నిమిత్తము వినియోగించవలెనని. పార్లమెంటు సభ్యులకును పోషించే చేయవలెను. ఈ కార్యక్రమ కమిటీ 750 పానులకు కృత్రికము బడును. పోటీగా పరిశోధించుచున్న 'యూనియన్' లన్నిటిని రాజకీయ ఒకటిగ చేయవలెను ప్రయత్నించవలెనని నిశ్చయింపబడినది.

బవేరియాలో కెయిజరు రాజ్యస్థాపనము అనంతము

బవేరియాలో కెయిజరు రాజ్యస్థాపనము జేయు ఏర్పాటులు లేవని బెర్లిను నుండి రూటరు తెలుపుచున్నాడు. సిడాక్ యుద్ధమున కరాసులపై బడిన విజయోత్సవమును మాత్రము బవేరియా ప్రెజ్డెంటు జరిపెననెను.

ఇండియా చార్లర్లవ్యాపకము నూటికి 4 చొప్పున తగ్గించెను నిశ్చయించెను. పన్ను లేదు.

జి. వి. పి. రైల్వే

బొంబాయిలో విద్యుచ్ఛక్తి, రైల్వే సదుపాధుల నిశ్చయించుటకు 77 మోటారులు ప్రయిలుల కొనిపెను లండన్ నుండి జి. వి. పి. రైల్వే కంపెనీవారు తెప్పించుచున్నారు.

భారతదేశము - కార్మిక పక్షమువారి విధానము

లండన్, ఆగస్టు 31:- ఇండియాలో ఆద్యుద్ధ ప్రభుత్వము పూర్తిగ రూపుమాడవలెను. ఇండియా ప్రతి యుద్ధోత్సాహము నెత్తివేయవలెను. ఇండియా స్వపరిపాలనము గల దోమియనునది నుండవలెను. అంతముది భారతీయులను విచారణకు జేసి దేశపాలనమును వారు గోరువటుల చేయవలెను. కాని వారు పాలనమును జేయలేరు. పప్పులో కాలు జేసెదరు. మంచి సినిమా సర్వస్వం అధికారులు పరిపాలనమునకు భారతదేశమున కవసరమని లిండ్సే గారు రనిరి.

భారతీయులు ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమును గోరుచున్నారని కార్మికవారు లుచున్నట్లు తిక్క. భారతీయులందరు జాతీయ భావము పూర్తిగ మాత్రీభవించిరి. ప్రతికూల ప్రజాస్వామ్య వారులు ఇప్పుడు పూర్వపు పద్ధతులను ప్రవేశపెట్టితిమిని వీరలకు చాల అపకారము జరుగును. చాల బాధపడెదరు. భారతదేశములో నాకు అనుభవముగలదు గాన జెప్పుచున్నారని చెకరెండు హోరెనెనుగాదు తెలియజేసిరి. (స్టేట్స్ మన్)

పనిలేనివారికి సహాయము

నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు 28000000 పానులను ఖర్చు జెట్టి పనులను చేయించుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. దీనివలన 800000 మందికి జీవనోపాధి కలుగును. నా కాళములును, విద్యుద్దీప్తములు మున్నగువలలు గొడ్డు తోటలను వ తెనలు శక్తికానములు బ్రాంగోడ్లు నిర్మించబడును.

రషియా-ఇండియానుండి 2000000 బస్తాల

జనపనారసు గొనుట

కలకత్తానుండి 2000000 బస్తాల జనపనారసు రషియానుకు కొనెదరు ఈ సరుకు సంతకు దండి కార్యాలయముల వారు సప్లయ చేసెనని. కాని కలకత్తా కంపెనీవారు తక్కువ ధరకు విక్రయించెదమనిరి. అందుచే కలకత్తాలోనే కొనెదరు.

రషియాకు కాలసిన సరుకులో ఇది 1/2 వంతుమాత్రమే.

(స్టేట్స్ మన్)

ముస్కలిన్ పనిలేనవలములు

జెరునలో నున్న ముస్కలిన్ పనిలేనవలములను బాగు చేయుటకు మెక్కా ఇమాయిగారు, హుసేను రాజుగారి ప్రతినిధియు 12500 గిన్నీల సొమ్మును తీసుకువచ్చిరి.

వేల్పుయవ రాజు

శుభ్రతపనిమీద కనడా శేగును. గ్రీకులు తురుష్కదీవులను ఖాళీజేయుట ఇంగ్లాండ్ టెనిడాన్ దీవులను లాగిన సంధి ప్రకారము ఇప్పుడే ఖాళీజేసిరి. వానిని ఆక్రమించుకొనవలెనని తురుష్క ప్రభుత్వమువారు తమ అధికారులకు తీర్పు జేసిరి. కరగజిల్లీ నుండి తురుష్కుల స్యాధీన మైనది.

జొంబయి, నెవ్రెంబరు ౬:— జొంబయి కార్పొరేషను
 బారు మూడు సమవేశములలో చర్చింపబడిన ఈనాళ్ల, మనస్
 పానమును క్లియరుచేసిన గురించి ఈడినమాన కోశతీర్మానము
 నంగీకరించిరి. పట్టణమున మద్యపాన దుష్ఫలితము లత్యధికముగ
 నభివృద్ధి నందుచున్నవనియు వీనికాపు టవపముచు, అందు
 లకుగాను, జొంబయి యందుకు, జొంబయి దీనియందును మనస్
 పానము కాణములుండ ప్రవేశమును, వానిసంఖ్యను నిర్ణయించు
 కధికారులను కార్పొరేషనువారి కోసునలె నని గోరుచు ప్రభు
 త్వమువానికి వ్రాయుటకు కార్పొరేషను అభ్యర్థనకు ఈతీర్మా
 న మధికార మొసగుచున్నది. ఈతీర్మాన మొకాదేశమువాడ
 సభ్యునిచే ప్రతిపాదించబడెను.

మధుర జిల్లా కారితాలీ గ్రామకరణమును కర్రలతో చాచి
బాచియున్న నాత్య సేరమునకై వీళ్ళు రెడ్డియార్, వెల్ల
య్యారో సీ, వెంకటేశ్వరయ్యో సీ, కర్నూళ్లుటసారి అనువారు
మధుర సెవన్న రెడ్డిచే విచారింపబడుచున్నారు.
1922 క సం. ప్ర జమబుంది యిప్పటినుండియు పోరంబోరు
అగ్రముణివియమున గ కాదాదబ్బి కోనాకలు ప్రయాణం సభ
చేసే కరణమునువోళ్ళమునుండి తొలగింపవలెనని నిశ్చయించిరి.
నవంబరు రివ తేది కరణము యెత్తునామిప్పి గుజిలి నుంపరలై
నన్ను రివిన్యూగెన్సియేర్లను చూచి వచ్చుచుండగా త్రవలా
నరినినెట్టుకొని మద్దాయిలకర్రలతో చాచమోదగా దెబ్బల
మూలమున కరణము మరునాడు చనిపోయెనని ప్రాసిక్యూటను
చారు లెకపిరి.

వృత్తాంతలేఖలు

పెదకల్లేపల్లి

మూలానామనామకాలిగారి విడుదల 1:— లేది సామంతం 4 గంటలకు ఆలీసోపాదయొక్కయు మహమ్మదీయ యొక్కయు పటములను మంగళవాద్యములతో ఊరేగింపు జరిపి బహిరంగ సభలో మహమ్మదాళిగారు విడుదలయినను సువార్త సెరిగించి ఉద్యమతీవ్రతను సురించి (బి. శ్రీ. సునర్ల కృష్ణమూర్తిగారు) యజ్ఞసించిరి. పలువురు సభకువచ్చి వారిభక్తిని వెల్లడించెరి. —ఒక విలేఖరి.

కసింకోట (ఒక విలేఖరినుండి)

ఈ గ్రామములో పీఠకుండు మిక్కిలి వైభవముగా జరిగి నది. ఉత్తరవార్తలలో చక్కదనమునకు మిక్కిలి ప్రసిద్ధి కెక్కిరింపక లెట్టివడుచున్న "బుకాకు" విగ్రహమునూ ఉత్సవము యొక్క వైభవమునూ జూచుటకు చుట్టుపట్ల గ్రామముల నుండి సుమారు 1½ లక్షలవరకువచ్చిరి. హిందువు లందరు మహమ్మదీయులతో జేరి మిక్కిలి సెప్పుడిగాను ఉత్సాహముతోను పండుగ జరిగించిరి. దూరప్రదేశములనుండి వచ్చి ప్రజలకు దానా కాంతి కొరకు మహమ్మదీయులను వర్షపుకాలం నుంచిరి. వచ్చి నవారికెల్లను వర్షపు నేర్పుగా నొసంగబడెను. వచ్చినవారందరు హిందూ మహమ్మదీయులతో భేదములు లేనట్లు అన్ని కర్మముల జారును మహమ్మదీయుల భక్తితో నిచ్చిన మహానానా స్పృహ నారగించిరి.

ఉరవకొండ (ఒక విలేఖరినుండి)

సెప్టెంబరు 1:— ఈ ప్రాంతములందు వర్షములేకడం గారి మ్రోయిపోవుచున్నది. కర్షణము వారి ధరల పెరుగుచుచున్నాయి. ముఖ్యముగా సరకొండనుండి కొన్ని ఖరీదరపు, కల్లెయందును త్రాగినీరులే ప్రజల యలజటి చెప్ప నశక్యము. కూలీలకు పనులేక ఉపవాస క్రతములు సజావులు న్నారు. అందు పంచములపడుపాధులు కర్షణాతీతములు. ఇంత కంటే వైర్యము చిక్కబట్టుకొనియున్న ప్రజలు మందు, కాటక ములచున్నవేమోనని భీతావహాలైయున్నారు. ఇప్పటికే అట్లయినవారు ఏలాటివర్ష పుచ్చుకొనక మానము కపించి యున్నారు. కర్షణకర్మము ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారు వ్రాసిన వార్తాకామ్రే కొలదిగనో గొప్పగనో సహాయమొసర్చియుండిరి. అదబ్బుతో సరకొండ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఖద్దరువృత్తి పారమోనర్చుచున్నారు గాని ప్రకృతమన్నకురులై వాధపడు పంచములకుగాను వడుకుట నేరేనేయుట మొదలైన పనులు కల్పించిన వాగుండును. ఈవిషయమై ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘము వారు చర్యపుచ్చుకొందురగాక.

పుసులూరు-గుంటూరు జిల్లా (ఒక విలేఖరినుండి)

హరతాళము

సెప్టెంబరు 1:— 22-23 సోమవారమునాడు కెన్యా సమగ్రతై హరతాళము జరుపవలసినదని గోరుచు నాగ్రేంద్రుల దినమే ముగ్రామముం దొకబహిరంగసభ జరిపి యందు కెన్యా పరిశీతు లుపన్యసించుటను, హరతాళదినమందు వర్తకులెవ్వరు నేవిధమైన వస్తువు లభ్యుత్తరు, హరతాళము వాగుగా జరిగి ది. సాయంకాలము మహాత్మాగాంధీ ఆలీ సోదరులు, లోకమాన్య తిలక్, శ్రీమదాంజనేయస్వామి ప్రతిమల చేబూని ముగ్రామ కాంతిసైన్యమును మరకొండకు వెదలును వాటియగిలంబుల వాడుచు సూరేగింపుసాగించి శ్రీ శేషుగోపాలస్వామి యాలయం బునకుజేరి యచట స్వామికి ఘాటదిన వైభవోపహారంబుల జేర్చించిరి.

దొంగతనముగా సారాయిసమ్మె శ్రీపట్టాబడుట నాడుపోలీసువారు మారువేషంబుల జనుడొంచి ముగ్రామం బునలై సెన్నలేమండ దొంగతనముగ సారాయిసమ్మె సోకశ్రీ కడకుజని మూల్యమునకు సారాయి నడిగి పాప నూననక వారి

విశయంబులకు సారాయిబడ్డి వెలికినీని వారిని నొకని పోయి త్రాగి పిదప యామెను బట్టుకొని పొన్నూరు తీసుకెల్లి నాడు.

రాట్న లక్ష్మీపూజ

నిన్న (శుక్రవారమునాటి) సాయంకాలముందు శ్రీ గాంధీ ఉద్ధర నిలయంబున గాంధీ మొదలైన జేతభక్తాగ్రగణ్యుల ప్రతిమలతో కలంకరింపబడిన రాట్న లక్ష్మీకి కనుపు కుంకుమతో పూజచేసి సాంధ్య భజనజేసిరి. ఆగమమున జయస్వయం మిన్నుడుటైన.

పోలీసు

ముగ్రామంబున కనకయోధ్యకు మెట్టునుగా నున్న దని శ్రాత్ర గ్రామోద్ధోగి ముఖ జేయు : పోలీసునుబట్టి ప్రభు త్వమునా రీతివర్త నిరువుర పోలీసుల నిగ్రామంబున నుండ నిజ ముంచిరి. ఇప్పుడు వారు గ్రామంబున గనుకడుటలేదు. రెండు కోజుల కొకమాత వచ్చిచూచి పోవుచున్నారు.

తాడిపత్రి

జాతీయపాఠశాల

సెప్టెంబరు 1:— యూర 1920న సెల్ జనరల్ సెలలో ఒకపాఠశాల స్థాపించుటను, మొదటి అయిదుమాసములు పాఠ శాలను నిలబెట్టుట కెట్టిపిచ్చిట్లుగావించబడలేదు. జాతీయ మన ఈయూరియంబును కొండరి ప్రజలు సహాయమున పాఠశాలను నిలబెట్టుటకై తగుప్రయత్నములు గావించుటను, సెలకు దుంగింపు ఖర్చు అంచనావేయుట ఆమొత్తము 1 డి మూలకముగ రాట్న లక్ష్మీకు రుగింగింపు చందామునములు చేయన లేనయి, తాత్కాలికముగ పాఠశాలఖర్చులు వెల్లుటకు వైసా ధ.దు ఉద్ధతి ఆవలంబించబడెను. పాఠశాల కార్యములు నివ్వ హించుటకై ఒక కమిటీ ఏర్పడెను. ఈకమిటీ సభ్యులలో ఏడుగురు పాఠశాలకై చెరిరు 1000 లు, విరాళము నిచ్చుటకు వాగ్దాము చేసియుండిరి. ఈమొత్త మును తక్షణమే కనుగొనెడి మూలధనముక్రింద డిపాజిటుపెట్టక లేనను తీర్మానము కడచిన సంవత్సరము జూన్ సెలలోనే ఆమోదింపబడెను. కాని వాగ్దాతము చేసిన వారొక్కరైనను, వ్రేము ను చెల్లింపక కాలము గడుపుచు వచ్చిరి. పాఠశాల ప్రారంభించి నది మొదలు గడచిన సంవత్సరం నవంబరు నెలాఖరువరకు శ్రీ యంత చిన్నపల్లె మెకటరంగాచార్యులు వారు పాఠశాలను జరుపుచుండిరి. పాఠశాల నిర్వహణమునందు మాజీజుగు కమిటీకిని, పీరికిని భేదాభిప్రాయములు బడయించుటచే పాఠశాల ఈవిధా నాచార్యస్థానము వదలుకొనిరి. తదనంతరం, మాజీజుగు కమిటీ వారు శ్రీయంత కలచపేట మెకటరంగాచార్యుల వారజయిలు నుండి విడుదలయినవచ్చింతరవాద, వారిని ప్రధానాచార్యస్థానము నకు నియమించిరి. కాని ప్రవృత్తిపముకల్ల మరల కొన్ని చిక్కిలు తటస్థించెను. తదనంతరం వేసవి కాలపు సెలసెలకుగాను పాఠశాల మూయబడియెను.

సెలవులు ముగిసినప్పటినుండి పాఠశాల తీవ్రదశయందు న్నది. ఇప్పుడు ఒక ఉపాధ్యాయుడు నామమాత్రమునకు పనిచేయుచున్నాడు. పాఠశాలకు గాను ప్రత్యేకముగ యెల్లూరుడ కమిటీవారు విచారించక జిల్లాసంఘము కార్యాలయమున నుండినారు. స్థలసంకోచము కల్లను పాఠశాల స్థలముగ నడచునో లేదో యను సందేహముకల్లను బాబురు అనేకమంది ఈ పాఠశాలను వదిలివారు. మాజీజుగు కమిటీవారు పాఠశాలను నిలబెట్టుటకై ఏలాటిప్రయత్నము చేయకుండుట కడుకోవలసియు. వారిలో వాగ్దానముచేసినవారలు రు 1000 మొత్తమును చెల్లించినయెడల, పాఠశాలను జరుపుటకు తగినపిచ్చిట్లు చేయవచ్చు ను. నికార్యకార్యకమము ప్రాముఖ్యత పొందిన జాతీయవిద్య విషయమున వీరు ఉపేక్షాభావము వహించుటచే కాంగ్రెసునకును, మహమ్మదీయిని చాల ద్రోహము చేసినవారగుదురు. జిల్లా సంఘమువారు కాని, జాతీయవిద్యయందభిమానముగల తదితరులు కాని ఈ విషయమున క్రద్ధపొంది పాఠశాలను నిలబెట్టి తిరిగి గడింతురుగాక!

కాలమానము

గతవారము ఎంతవేడిమి చాలమిట్లుటముగ నుండినది. నిన్నటిరోజున వర్షమువడినది. ప్రజలకు కొంతశ్రద్ధయు కలిగినది. ఈ తాలూకాలోని ఇతరప్రాంతములలోనూడ వర్షమువడినది.

జగయ్య వేట

(ఒక విలేఖరినుండి)

ప్రముఖుల రాక

సెప్టెంబరు 1:— ఈ గ్రామమునకు పోయిన సెల 14 వ లేదిన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శిగారు అయ్యుడైన కాశీశ్రీరావువంటులుగారు అధ్యక్షులగు ఉండులూరి ప్రకాశం వంతులు గారు దక్షుచేసిరి. వీరు తాలూకాతంత్రము ప్రచారము సలిపిరి. ప్రజలకు ప్రస్తుతము ముఖ్యముగాగల సందేహములు నాయకుల భేదాభిప్రాయములవిషయమై వచ్చినవి. కానసభా ప్రవేశవిషయమై డిల్లీ కాంగ్రెసు ఎటులైర్పాదించిన అటులగుదువు డని ప్రజలను మోచుకొనిరి. ఒకరోజుమాత్రము జహిరంగసభలో నిరువురును నువ్వనెంచిరి. ప్రకాశంవంతులుగారు ఈతాలూకాకు వచ్చుట యిది ప్రథమపర్యావముగావున ప్రజలు అత్యుత్సాహము జూపిరి. ఈ తాలూకాయందు మొత్తము క్వరాష్ట్ర పత్రికకు 1000 పేర్లువడినవి. కల్పిచక్రస్థాపిల్లా సంఘము ప్రధాన కార్యదర్శిగారును మరి యిరువురు మండలకాంగ్రెసు సభ్యులును గడచిన సెల 21 వ లేదిన ఇచటకు వచ్చిరి. భేదాద్రి మొదలుగాగల గ్రామములకు వెళ్లిరి. ఇచట చాలామంది కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చిరి. ప్రాతలిలకు క్వరాష్ట్రలో వాకిల మనూలుచేసిరి. ఇచట నుండి వీరు మక్క-పేట మీదుగా వెనవడ వెళ్లిరి.

ఖద్దరు

ఇచట ఖద్దరు ఉత్పత్తి యథాప్రకారముగా నేయున్నది గాని అమ్మకము అపలే లేదు. సురుకుచాలా నిల్వయున్నది. సేలం అంచలమాదిరి ఖద్దరులో పట్టంబులు పెట్టి నేయించుచున్నారు. ఇచట తయారగు రకములే నీరుములలో ఏలూరులో తయారగుచున్నవి గాన జగయ్య పేటకంసెల చీట్లుయొప్పు విమోక్షము కొని మోసపోవ డని ప్రజలకు మోచుకొనుచున్నాడు.

మోటారు సర్వీసు.

ఇచటనుండి వెనవడకుండు దైర్ఘ్యముగా మోటారు సర్వీసు కలదు. ఇచటకు 20 మైళ్ళదూరములో కేసరయను నది కలదు. నదికి అవతలవైపు ఒక కానును ఇతరల ఒక కానును కలవు. ఈ మోటార్లకు వెనవడవాస్తవ్యమును మహమ్మదీయులనుకలబ్బుతో ఖాదర్ బదల్చువారు పెట్టిరి. ఇతరల (నదికి) నడచు సర్వీసు కారు బాగానే బైకుప్రకారము నడచును గాని ఆవైపు కారు నరిగా నడువకు. కుధ్యచేడిపోవును. వెదలు, పిప్పలు, శ్రీలు, మొదలు గాగలవారు చాల దురదృష్టము నొనకానునీ యిచ్చును. కాని ఇన్ని యవధులలో నైపుణ్యన ఆకామిడనే నందిగాను కంచ కచర కడిటానగైరా ప్రయాణములు ప్రయాణముచేయక తప్పదు. ఏలవనగా వీరికి రైలు స్టేషనులు చాలాదూరము. రోడ్డులేవు. చక్రవర్తులు ఇన్ని కష్టములు గనుక కారుమీదనే ఎన్ని కష్టముల కైనను బిర్పిప్రయాణము చేయవలయును. బోసల్లు స్టేషనునుండి జగయ్య పేటకు మోటారు సర్వీసు సేవూరి బ్రహ్మానందం బొంకరు గారు నేయించుచున్నారు. త్వరలో సర్వీసు సాగును.

వర్ష ములు-చంటలు

ఈ తాలూకా యందు వర్షములు బాగుగా లేవు. ఈ ప్రాంతములందు మెట్టపంటలే విశేషము. అట్టి మెట్టపంటలకు వర్షము లేమిచే నశించినది. ఎనిది చూచినను ఎడాతులరై కనబడుచున్నవి. జిల్లులు వర్షాలు చాలా పొయ్యెనది. వీడిజనము చాలా యవధుకుచున్నారు.

శ్రీకృష్ణా హైస్కూలు

హైస్కూలు బాగానే సాగుచున్నది. ఈసంవత్సరము స్కూలు సాగదని తలంపితిమి గాని ప్రధానోపాధ్యాయులకు విన్నకోట రంగారావుగారి చాకచక్యము కృషిల్ల యథాప్రకారము సాగుచున్నది. ఈమాత్రము స్కూలు ముగ్రామముందు ఉండులూరు చేసి ముట్టలు విద్య సభ్యసంచులూరు చేసినట్టి ప్రధానోపాధ్యాయులకు అనేక కందనకేరము లర్పించుచున్నారము.

రాజమండ్రిమున్యసికల్ ఎన్నికలు

రాజమండ్రివరకయ్యనీపాలిటి సెం. 4, 10 వార్డుల యెన్నికలు సెప్టెంబరు రెండవ వారములో జరుగ నున్నవి. నాలుగవవార్డుకు మ-రా-రా ఏలూరి బ్రహ్మానుదర్శకంగాను, మరి కొండలను అధ్యక్షులుగానున్నట్లు తెలియచున్నది. 10 వ వార్డులో మ-రా-రా 2000 అప్పలస్వామిగారు, అచట పేర్రాజుగారు, కొలా అప్పలసరసెంహంగాను మొదలగు వారు అభ్యర్థులుగా నిలిచిరి. (ఒక విలేఖరి)

జాతీయపతాకము వైదాడి

అనులాపురం పోలీసు సబ్ డివిజన్ కు సుబ్బారావు నాయుడుగారి వింత చర్యలు

శ్రీకృష్ణజయంతి సందర్భమున యాగ్రామ బజారు నందు కట్టబడిన యట్లలో ఒకటి పట్టణ కార్యగ్రామ సంఘము గారి ప్రోత్సాహమునకును మరియొకటి యాపురమునందు ఖడ్గరవ రత్నలైచెన్నాపీఠాజుగారి ప్రోత్సాహముననున్న పట్టణి - వాటివైన జాతీయపతాకములు వెలకొనబడినవి. వెలకొనే సాయంత్రము 5 గంటలకు అనులాపురం పోలీసు సబ్ డివిజన్ పౌరసభ కార్యదర్శి సుబ్బారావు నాయుడు గారు 25 మందివచ్చి ఆ పతాకముల సందర్శనముచే యిగ్గుడై వెళిలేవనీయుటకు సిద్ధముగానున్న ఉట్టికట్టబడిన జాతీయపతాకమును పీకేనే తీసికొని వెళ్లుటకు నుగ్గురై యందునంతలో ప్రజలు ప్రోత్సాహపంచి పతాకముల కట్టించిన మా గ్రామకార్యగ్రామ కార్యదర్శి ఇకటూరి వీరభద్రరావుగారు వచ్చినమీదట వాటికి ఇరువురును ఈక్రింది సంభాషణ జరిగినది.

వీర:- అయ్యా ఆ పతాకమును తమకు తీసికొని వెళ్లుట భాగ్యము కాదు. దాని నిలుల దయచేయి.

నది:- ఇది ఎవరిచేతను కట్టబడినది?

వీర:- ఇది నా ఆజ్ఞానసారము కట్టబడినది.

నది:- ఇట్టి పతాకములు కట్టబడినదన్న సంగతి మీకు తెలియునా?

వీర:- ఇట్టిది కట్టవలెనన్న సంగతి మాత్రమే నాకు తెలుసును. ఎందుచేతననగా హైదరాబాద్ దగు యాజాతీయపతాకమును కరమపదితముగా నెంచి హైదరాబాదునందు వీనిని ఇట్టి ఉత్సవములందును ఖగ్గుముగా ప్రదర్శింపవలెననియు యెట్టి ఇక్కట్లులు కల్పిననూ యాహుత్తును భారతీయులు విడనాడకుండ ననినీ నానిచ్చి తాళిపామును.

నది:- దేశభక్తి హృదయములో నుండవలెనని ఖడ్గరవ కట్టకొనటమెట్లు ఇట్టి జెండాలు వెల్లువలెను ప్రయోజనముననా? స్వరాజ్యము కమ్మునా?

వీర:- అయ్యా ఇట్టి కుక్కంటకు ఇదివరకే నీకే సారము దేశమునందు జవాబు లివ్వబడినది. ఈ చర్యలను ప్రయోజనము లేదు. అని కార్యదర్శి చెప్పగా జబ్బయినప్పటికీ జెండా వచ్చి వేసెను.

నది:- అట్లుయిన మీరు వేలాడదీయుట మానరా?

వీర:- మాననని మనవి చేయవలసినచిచ్చునందుట కించగా నున్నది.

నది:- అట్లుయిన నాచర్య నేను తీసికొనెదను అని చెప్పి కలు ఇంకొక్కరు వెళ్లుచుండగా వీరభద్ర రావుగారు అట్టి అనుగ్రహమే తమ కున్నవో నాభర్తలను వెలకేర్చుకొనుటకు తగిన సమయము దొరికినది గదా యని సంతోషించెద నని చెప్పిరి. తరువాతను కలు ఇంకొక్కరు గారు తిరుగా ఒకగంటలో వచ్చి బాబాయనం దున్న కొండరి ఉత్తరవల కేర్లు వ్రాసుకొని రెండవ యుట్టికట్టకు వెళ్లి అక్కడ నున్నవారిని జెండా తీసివేయవలసినదన్న దానికి కనసిన సమాధానము తాను తూలిన పిలిపించియొచ్చెద ననినీ అనేక విధముల సచ్చిబిల్లుకుండగా ఇంతలో చన్నా పీఠాజుగారు వచ్చి జెండా కనచేత కట్టించబడిననీ తానే బాధ్యుడననీ చెప్పి, వారిపేరు తూడా వ్రాసుకొని కొంతసేపు బజారునందు వుండుచేసి ఇంకొకటి వెళ్లబోవు సమయమున వీరభద్ర రావుగారిని వారి ఇంటి నుండి కలుకుకొని చేయిపట్టుకొని అయ్యా కుమింకలకినది. మీ జెండాలు విషయమై మేము బోధ్యము కలుగజేసికొనము. మేము మాత్రము హిందువులము కామా? మీ ఇష్టమునచ్చిననీ పతాకములు వేలాడదీసినను మా కేమియు అభ్యంతరము లేదు. అని కలుయినప్పటికీ చెప్పెను. అయ్యా పతాకము విషయమై తమ సమ్మతితో మా కేమియు నమిల్లదు లేదు. అది కార్యగ్రామకార్య విషయమైనది అని కారవని వీరభద్ర రావుగారు చెప్పిరి. సరే మా కేమియు అభ్యంతరము లేదు. అని చెప్పి కలుయినప్పటికీ వెళ్లిపోయినారు.

పురవాసి

ఒక మోసగాడు

సుమారు వెల పదిహేనరోజులకిందట పి. వెంకటకవి యను నాతడు బెడవాడకు వచ్చి తాను తాడిపత్రి నేతపక్షము కంపెనీ తనపున జమ్మలవడలో యేజెంటువనియు, తానిపు డాంధ్రదేశమునందు సదుపయోగపెనీకరపున సంఘమున చేయుచున్నాననియు చెప్పి నానంద ఒరూపాయియున్న, మాఖడ్గము వెళివరీగారైన పేట బాపయ్య కింద పదిహేనరోజులున్న, చేబదులుతీసికొని వెళ్లి నాడు. ఇంతవరకు ఆకడెచ్చుటనున్నది తెలియలేదు. తాడిపత్రి కంపెనీవారికి వ్రాయగ ఆతడు తమయే జెంటు గాడాయ అత డొ మోసగాడుగ గన్నట్లుచున్నాడని యు మాకు తెలిపిరి. కావున నాక డెచ్చుటనున్నదియు కనగని ప్రయత్నించినవారికి మేము కృతజ్ఞులమగుదుము.

మాసికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రి.

యార్జ్యకృష్ణాజిల్లా కార్యగ్రామసంఘము-బందరు

ఈసంవత్సరము కాకినాడలో జరుగనున్న 3౦ వ భారతదేశము మహాసభకు యీ జిల్లానుండి కాంతిసైనికులుగా వచ్చు వారిపేరును తెలుపవలసినది కాంతిసైనిక సంఘకార్యదర్శి గారు కోరి యున్నారు. కావున యీ దిగున సమానా ప్రకారం దరఖాస్తులను పూర్తిచేసి యీ వెల ౧౧ రోజులోగా మాకార్య సానమునకు పంపవలెను. అయిపట్టుటవచ్చు దరఖాస్తువారులకు ఆవకాశము లభింపజేసవచ్చును.

- (౧) దరఖాస్తువారున పేరుకొడిచేరు(పూర్తిపేరునామా)
- (౨) కార్యగ్రామ సంఘములో సభ్యుడా? కాదా? (౩) వయస్సు
- (౪) యిదివరకెచ్చుటనైనా కాంతిసైనికుడుగా పనిచేసెనా?
- (౫) హిందీభాష కమ్మునా?

ఈజిల్లాలోనియత్సాహులు యువవృద్ధులకు వెంటనే కాంతిసైనికులుగా చేరి దేశముమహాసభను జరుపవలెనని యందుములముగా కోరుచున్నాము.

కోడాలి - సరిసింహారావు,

కార్యదర్శిగాను.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి (లిమిటెడ్)

185, మాంటూరోడ్డు, మదరాసు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకవి బి. ఏ., పి. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

వసూలైన మూలధనము 1,30,054

మావద్ద రహస్యమునదిలేదు. గొప్ప ఉత్కృష్టమైన మందులు ఇచ్చుటనే దొరకును.

- (1) సిద్ధమకరధ్వజము:- కామోద్దీపజనకము - శ్రేష్ఠమయిన రసాయనము ధాతు పుష్టికరము. బుద్ధిని ఆయుస్సును వృద్ధిపరచును. అతిమూల్రము, త్వయ, సుఖకాగములు వీటియందు మంచినగుము లిచ్చును. 25 మాత్రలు రూ 5-0-0
- (2) చ్యవనప్రాశ లేహ్యము:- శ్రేష్ఠమయిన రసాయనము; క్వాసకోశ వికారములను పోగొట్టును. కానములకు మంచిబోషధము. కఠిరపుష్పిని గలుగ 1 పాను రూ 2-0-0 4 బెన్నులు రూ 1-0-0,
- (3) కస్తూరిమాత్రలు:- బాలరకుగలుగు దగ్గు, జ్వరము, జలుబు, అజీర్ణము మొదలగు వికారములను పోగొట్టును. ఒకబుట్టి రూ 1-0-0
- (4) తాళిసాదివటి:- దగ్గు, గొంతునొప్పి, అజీర్ణము, కఫజ్వరములు, వాంతులు, అరోచకము మొదలగువాటిని పోగొట్టును. 25 మాత్రలు రూ 0-8-0
- (5) రేచనవటి:- ఇది అజీర్ణము, కడుపుబ్బరము, పిల్లోవికారములు అజీర్ణముచే గలుగు కడుపునొప్పి మొదలగువాటియం దుపయోగించిన బాగుగ విశేషము అగునట్లు చేసి సుఖమును గలిగించును. 25 మాత్రలు రూ 0-8-0
- (6) శీతాంశురసము:- శీతజ్వరములను నశింపజేయును. వైపుత మపయోగించిన తేలు మొదలగు వాటి విషవికారములను గజచర్మము కుష్మము మొదలగు వాటిని నశింపజేయును. 50 మాత్రలు రూ 0-10-0
- (7) ఆనందభైరవి:- అన్ని జ్వరములను, అతిసారము, అజీర్ణము, దగ్గు, క్వాసలను పోగొట్టును. 50 మాత్రలు రూ 0-10-0
- (8) ముస్తకాదివటి:- రక్తవిశేషములు, అరుచి, విషాది (కలరా) దగ్గు మొదలగువాటిని నశింపజేయును. 25 మాత్రలు రూ 0-8-0
- (9) చందనాదితైలము:- ఇది తలవెంట్రుకలను వెరుగునట్లుచేయును. సువాసననిచ్చును. మనస్సును ఆహ్లాదమును గలుగజేయును. 2 బెన్నులు రూ 1-0-0, 1 పాను రూ 7-0-0
- (10) భృంగామలకతైలము:- స్నానమునకు శ్రేష్ఠమయినది. కండ్లమంటలను పోగొట్టి కల్లగజేయును. మెదడుకు బలమునిచ్చి జ్ఞాపకశక్తిని అధికము చేయును. 4 బెన్నులు రూ 1-0-0, 1 పాను రూ 2-0-0

ఇతరులు మాపేరును కొంచెము మార్చిపెట్టుకొని వ్యాపార చేయుటను చూచి మోసజోషాడదు. "ఆంధ్ర" అనగానే అసలు మండులు. "ఆంధ్ర" లేనివి నూవికావు. క్యాటలాగు తపాలు ఖర్చులేక ఉచితముగ పంపబడును.

ఏజెంట్లు:- మెసర్సు దాదా అండ్ కో., 260, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మెసర్సు అస్మిన్ అండ్ కో 176, బ్రాడ్వే మదరాసు.

